

136 / 2
1992

საპარტოველო

ჩემს სამკვიდროსი
მღვსაბ ბნელოდა,
ჩანაიჩი მღვ
განთენებია!

ნეთუ ეს, ღმერთო,
საპარტოველოა,
ღმერთო, ჩვენ ნეთუ
მარტოველები ვართ!

არჩილ სულავასი

„კავკასიური ტარტის წრა“ — 92

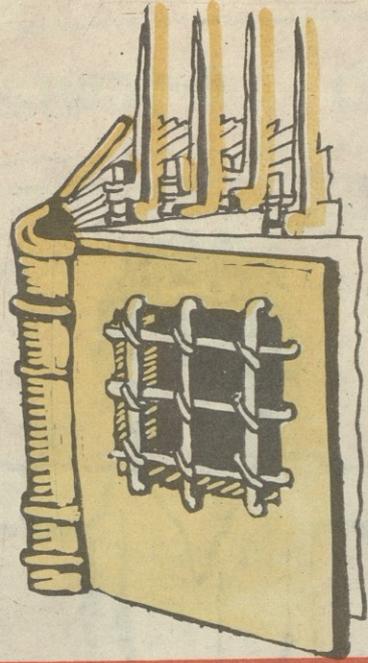
ISSN 0132-6015

საქსი

5-6 1992

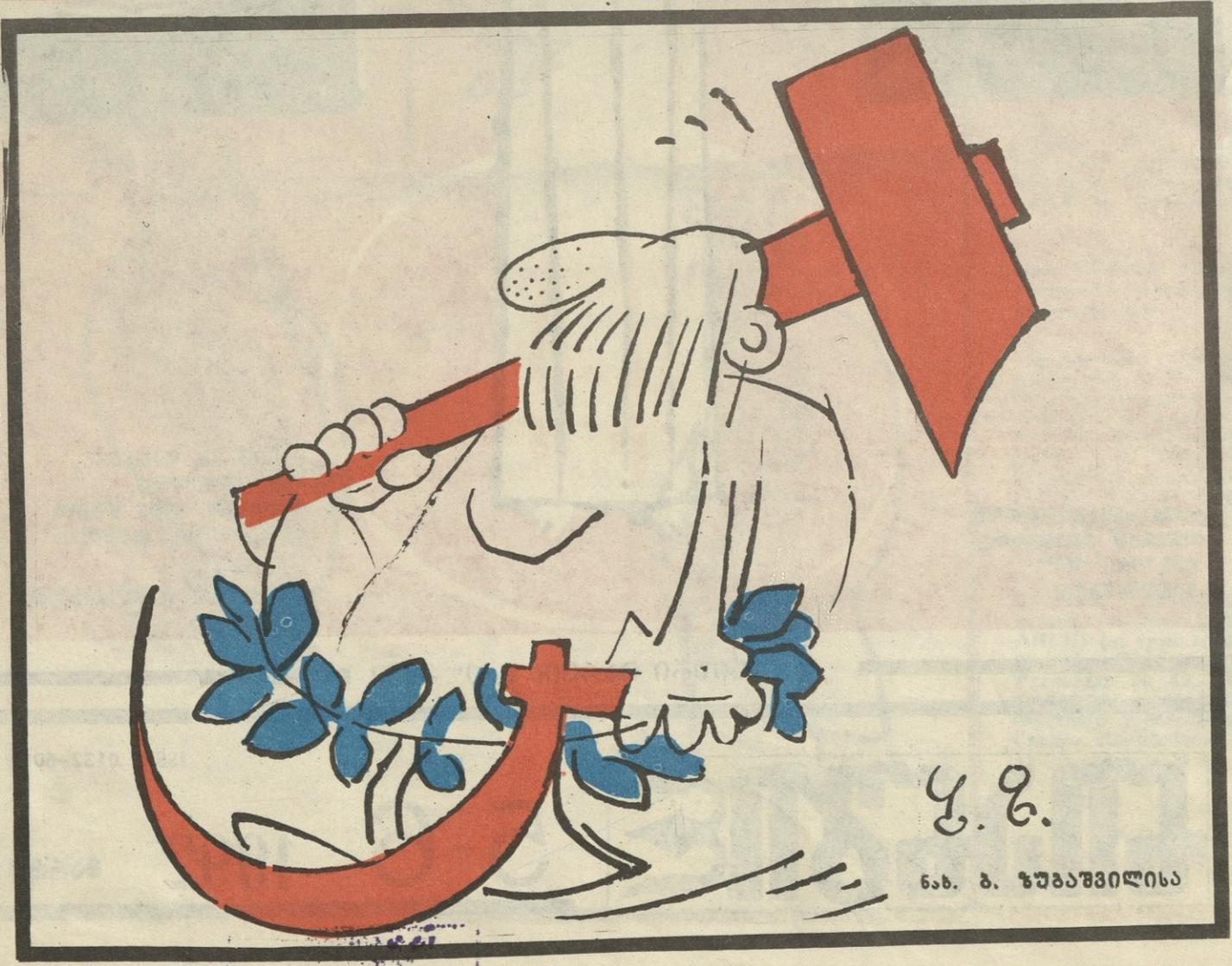
მარტი

რა თქვა ილიჩმა?
 — ცრემლი თბილისმა
 ხვობს ირჩიოსო,
 ვიდრე ღვინის სმია
 რა თქვა სტალინმა?
 — დიდი კვალი მან
 დატოვა: ციხე,
 ტყვია, კალიშა!
 რა თქვა ნიკიტამ,
 რა იკირკიტა?
 — რაზეც ვწვივარო,
 ვფიქრობ იქიდან!
 რა თქვა ბრეჟნევი?
 — შე ხომ მემჩნევა:
 ვინც რა ჭამაო,
 იგი შერჩება!
 რა თქვა იურამ,
 ჩემო იორამ?

— რაც სხვამ თქვა, იგი
 გამიმეორა!
 რა თქვა ჩერნენკომ
 ანუ კოსტიაში?
 — სანამ რაიმე
 მისწი-მოსწია,
 კრემლის კედელში
 ჩაღო „კოსტია“!
 რა თქვა გარბაჩაში?
 — დაღო დამბაჩა,
 თუმც არ უნდოდა,
 დააბარბაცა
 იმპერიაც და
 მისი პარტიაც!
 თვითონ გადარჩა!..

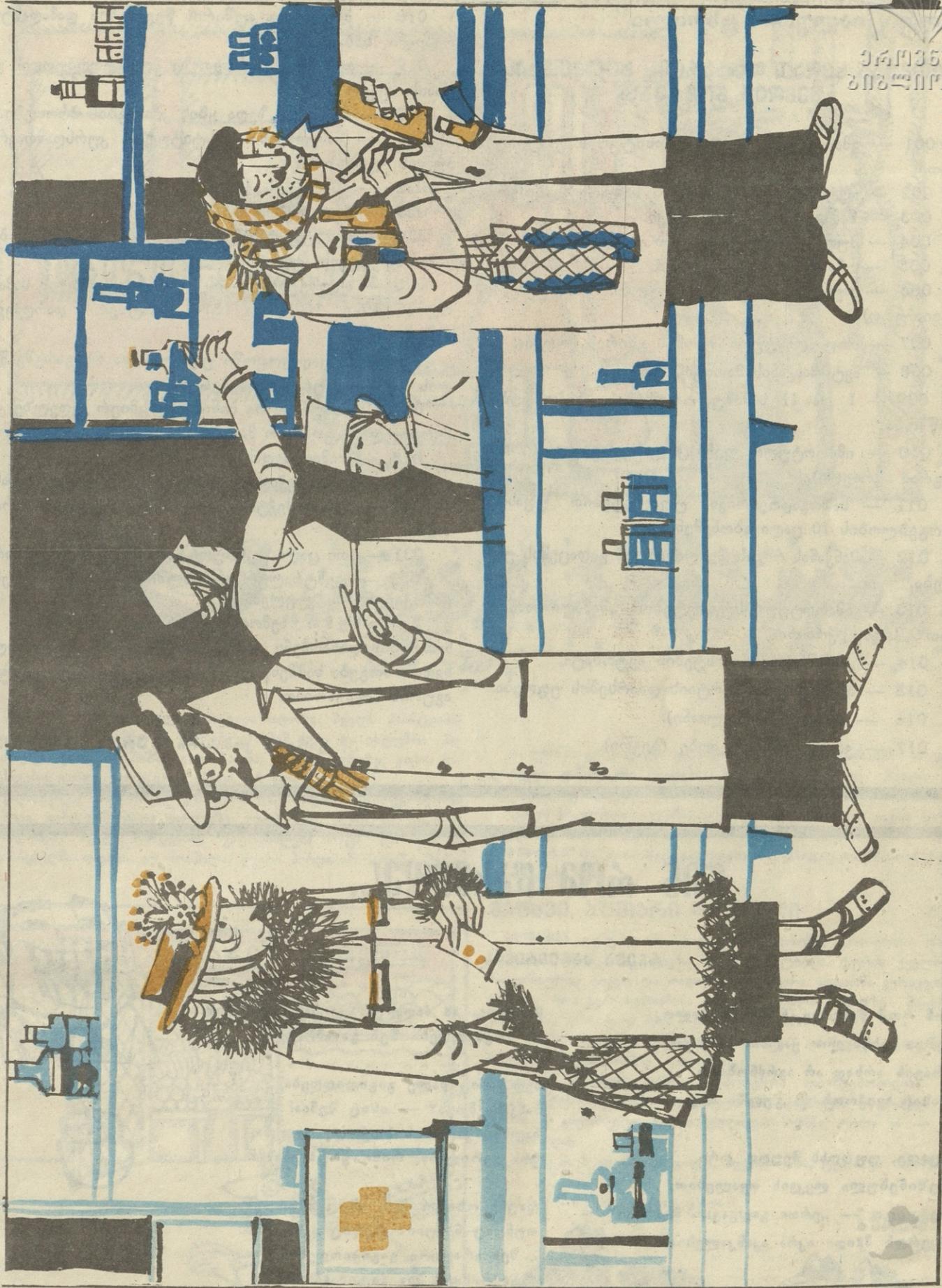
აკციპიტარი

ყ. გ.

ნახ. ბ. ჯუგაშვილისა

2004

— ნაშტანი-ტკვიანია ეს ჩემი ნაცნობი: სულ ამოწერილი აქვს, რა წამლებიც იშოვება ჩვენს აფთიაქებში და ავადაც იმის შიხედვით ხდება!..

ნახ. ჯ. ლოლუასი

საერთაშორისო
ბავშვთა
ზოგადი განათლება

„ოფიციალური ცხრილი“

მოგავა ხვდათ ლატარიის ბილეთების შემდეგ ნომრებს:

- 001 — იმპორტული ავეჯის გარნიტურის ფოტოსურათი.
- 002 — ავტომანქანა „გაზ-24“-ს საბურავის კამერა.
- 003 — მამაკაცის მაჯის ფოლაქი.
- 004 — პურის ურიგოდ შექმნის უფლება.
- 005 — ჩაქობილის ფიტული.
- 006 — თუნუქის ტაფა (მექანიკური ჩასართყმელი თავითურთ).
- 007 — სოციალისტური შრომის გმირის წოდება.
- 008 — ავტომანქანის მართვის უფლება.
- 009 — I და II სამამულო ომების ინვალიდობის მოწმობა.
- 010 — იმპორტული ფეხსაცმლის ზონარი (ერთი, მაგრამ გრძელი).
- 011 — საზოგადოებრივი ტულეტებით უფასოდ სარგებლობის 10 ცალი აბონემენტი.
- 012 — მანქანის რიგის შვილისათვის გადაცემის უფლება.
- 013 — იმპორტული სიგარეტების „მამალი ნამწვევებით“ სავსე ქრთანი.
- 014 — კალშნიკოვის სისტემის ავტომატი.
- 015 — პოლიტიკური პარტიის დაარსების უფლება.
- 016 — ანაღინი (მთლიანი).
- 017 — ვალერიანის წვეთები (ბევრი).

- 018 — მწერალთა კავშირის წევრობის დამადასტურებელი საბუთი.
 - 019 — თურქეთის საზღვარზე ელექტრობურდის გასვლის უფლება.
 - 020 — მამაკაცის ზედა ყბის კბილების პროთეზი.
 - 021 — სამედიცინო ინსტიტუტის კურსდამთავრებულის დიპლომი.
 - 022 — სარეცხის საპონი.
 - 023 — ბულალტრის თანამდებობა.
 - 024 — თავისუფლების ქუჩაზე ნებისმიერი შენობის კარის აკედვის უფლება.
 - 025 — ხელშეუხებლობის გარანტია სისხლის სამართლის 149-ე, 150-ე და 151-ე სტატიების დარღვევის შემთხვევაში.
 - 026 — საავადმყოფოში უფასოდ და რიგგარეშე წოდების კვარტალური აბონემენტი.
 - 027 — კომუნალური ბინის ნებისმიერ კედელზე კომერციული საკომისიო მაღაზიის მიშენების უფლება.
 - 028 — თამარ მეფის გულქანდა.
 - 029 — ილია ჭავჭავაძის სახლ-მუზეუმის ერთი ოთახი.
 - 030 — ათასი პექტარი მიწა მესხეთ-ჯავახეთის რაიონში.
 - 031 — ათი ცალი უცხოური წარმოების ხელყუმბარა.
 - 032 — ცენტრალურ ჟურნალში რომანის ან პოემის გამოქვეყნების უფლება.
- შენიშვნა:** ზემოთ არაღნიშნული სერიებისა და ნომრების დანარჩენი 499 ათასი ბილეთის მფლობელთ ხვდათ მოგება სამშენებლო მასალა, თითოეულს — ორი აგურის ოდენობით!

ტირაჟის კომისარია გუბრამ ინასარიძე

წინ რომ წახვიდე!..

რჩევა კარიერისტს

წინ რომ წახვიდე, ჩემო ძმობილო, უნდა ისწავლო ყალბი ხარხარი, არავის არსად არ აგრძნობინო, რასაც ფიქრობ და გულში რაც არი!

ეცადე, უფროსს შეულო კარი შეშინებული ლეკვის თვალებით, შეჭფიცო — „ერთი გიდავარ მხარში!“ — მკერდს შჯილი იკრა აქანკალებით!

ყოველ სიხსამზე დაუგდე ენა: ვინ ვისთან დადის, ვინ რაზე მსჯელობს!..

მხოლოდ ამ ძაღლურ ყოფა-კბენისთვის არ მოგაკლდება შენ გასამრჩელო!

ხელფასიც მალე გაგიდიდდება, მანქანა მოვა? — ისიც შენია! ხალხში კაცობის სთქოდი დიდება, რის გერიდება, რისი გრცხვენია?!

დაუმეგობრდი მას, ვინც გკირდება, თუნდაც ნამუსის ქუდიც აგხადოს!.. ... შენ არაფერი გაგიჭირდება, ანტიქრისტევ და ანტიმამადო!..

ხვთისნიერ უძილაური

— ეს ჩემი ცოლი შეათქვამს მიდის თურქეთში, ძალიან მოსწონს იქაურობა და, იქნებ, მრავალცოლიანობაზეც დაფიქრდეს!

ჯიქი და მგელი

ერთხელ ჯიქმა მგელი დააბრუნა ნაღებზე. მგელს მაინცდამაინც კარგად არ ენიშნა ეს, მაგრამ სიხარბემ ძლია და ესტუმრა ვაისპინძელს. გაოცება შიშში გადაეზარდა, როცა სუფრაზე, ჯიქის ნათესავეების გარდა, ვერც ერთი მხეცი ვერ შენიშნა. გადაწყვიტა, სიფრთხილედ გამოეჩინა და, მეშვიდე საღვთაღმდელის შემდეგ, უარი განაცხადა დაღვებზე. ლეოპარდმა, რომელიც სუფრას თამაღობდა, მგელს რამდენიმე გაფრთხილება მისცა და რაკი ამ უკანასკნელმა თავისი არ მოიშალა, ლეინო პირდაპირ სახეში შეასხა!..

— ლხინში გვიღალატა და გაჭირვებაში რაღას გვიზამს?! — დაიღრღინა დანარჩენმა მხეცებმა, დაეძგერნენ საწყალ მგელს და სულ ტყავი გადაჭრეს!..
 მგელი სიცოცხლის უკანასკნელ წუთამდე ნანობდა თავის წინდაუხედაობას, მაგრამ გვინდა იყო.
მორაღი: ვისთანაც გაჭირვება არ გამოგიცდია, მასთან ნურც ლხინს გაიზიარებ!

ვეფხვი, აფთარი და მგელი

აფთარმა ვეფხვის დავლებით შეამოწმა ერთ-ერთი დაწესებულება, რომელსაც ტურა ხელმძღვანელობდა. ტურას ყველაფერი ღრუღად გაეგო და თაღარიგაც დაეჭირა. აფთარმა ვერავითარი საშხილი რომ ვერ აღმოაჩინა, მზერა კედლის საათზე შეაჩერა, კარგა ხნის გამოსული რომ იყო მწყობრიდან.
 — მოაშორეთ! — დაიღრღინა აფთარმა და მგელს გადახედა, რომელსაც ტურის მოხსნა ევალებოდა.
 მგელი ვერ მიხვდა, ტურა მოეშორებინა თანამდებობიდან. თუ საათი კედლიდან, მაგრამ თანამდებობის დაკარგვის საფრთხემ სიფრთხილედ გაუორკეცა: საათი კედლიდან მოხსნა, ტურა კი — თანამდებობიდან.
 ვეფხვმა რომ ეს ამბავი გაიგო, ბევრი იცინა, ტურა კი დააწინაურა.
მორაღი: თავისთავად ცხადია!

ა. გურული

«სოციალისტური ზეგანი»

სოციალდემოკრატიული ზეგანი

დღესდღეობით, როცა კომუნისტურ-მა პარტიამ, ნაცვლად ისტორიულად აუცილებელი ტრანსფორმაციისა, კვლავ გამოპყობ თავისი ბრძოლები, უპირაინ იქნება გაეცხსნენოთ, რაღა თქმა უნდა, სატირულ-იუმორისტული თვალსაზრისით, ამ პარტიისა და მისი ეგრეთ წოდებული მრწამსის მომღერალ მელექსეთა ის აბრაკადაბრა, რომლითაც ეს ვაი-კალმოსნები ცდილობდნენ ბოლშევიკური ხელისუფლების გამართლებასა და განმტკიცებას.

ამის შესანიშნავ, მაგალითად, გამოდგება პროლეტარული მწერლების წარმომადგენლის, ფრიდონ ნაროუშვილის დეკლები, რომელთაც თავის დროზე საბჭოთა ხელისუფლების ბევრ ავ საქმეს დაუკრეს კვერი. დღეს კი თავიანთი შინაარსითა და თუ ფორმით მკითხველის სამართლიან ირონიასა თუ და ღიმილს აღძრავენ.

1925 წელს დაბეჭდილი ნაროუშვილის მოზაიკური პოემიდან — „პოლიტიკური პოემის დეკლარაცია“ — ამოვიღეთ რამდენიმე იმეამინდელი პოლიტიკური საზრისით დამუხტული სტროფი.

ადიშვარ ბიორგაპე

I

„პოლიტიკური პოემის“ ამ ერთ-ერთი საწყისი პასაჟით პოეტი გმობს ყოველივე ეროვნულს და უმღერის კოსმოპოლიტიზმს.

შენ ერთნაირად გაქვს სიხარული ყოველ მთების და ყოველ მხარეთა, შენ მშობლიური გაქვს სიყვარული კაცობრიობის დიდ მდინარეთა... გესმის ნილოსის ღელვის ხმაური, გამოძახილი მთა და ბარისა, ვოლგა... ხუანხე... ლენა... ამური... და წყალვარდნილი ნიაგარისა. არა „ცა ფირუზ ხმელეთ ზურმუხტი“ და „ეროვნული“ მტკვარის ღუღუნის! შენს პოემაში მოისმის ზღვათა და მდინარეთა მძლავრი გუგუნის.

II

„პოლიტიკური პოემის“ ერთ-ერთი მომდევნო პასაჟით პოეტი უმღერის გპუ-ს (ანუ შინახკომს). აქვე შევნიშნავთ, რომ შემდგომში გპუ-მ (ანუ შინახკომმა) თავად

ნაროუშვილიც და მისთანაიც გაისტუმრა მოუსავლეთში.

რომ რესპუბლიკა სოციალისტური მიმე ინდუსტრიით იყოს მოფენილი, მისი ორგული და მავნებელი დიქტატურის ქუსლით იყოს გათელილი... ვაშა „გ.პ.უ.“ — შენი განაჩენი ბოლშევიკურად არის დაწერილი! როგორც პოეტმა — პოლიტიკურმა უნდა შეასრულო შენი გაკვეთილი: სოციალიზმის ყველა მავნებელი დიქტატურის ტყვიით იყოს დახვრეტილი. ვაშა „გ.პ.უ.“ — შენი განაჩენი ბოლშევიკურად არის დაწერილი!

III

„პოლიტიკური პოემის“ შემდგომი პასაჟით პოეტი ხოტბას ახსამს კლასობრავ სიძულვილს. თუკი სხვაგან იგი ილაშქრებდა მუშაინტარული ინტელიგენციის, მისი გამოთქმით, „შოვინისტ“ ივანე ჭავჭავაძისა და „კაციქაშია“ ვახტანგ კოტეტიშვილის საწინააღმდეგოდ. ამჟერად ქადაგებს დაუნდობელ ბრძოლას ტექნიკური ინტელიგენციის წინააღმდეგ.

სახლი ინეინერს რეაქციონური, ძველის ნანგრევებზე აუშენებია, ციხისებური, რაღაც ეროვნული ორნამენტებით დაუმშვენებია... მტრობა ჰქონია გულში განზრახული შავრახმელების ფარულ მიზნებისანს, რომ დაეღუპა ჩვენი გაზაფხული, რომ ქვემეხები დაემიზნებია. განთქმულ ინეინერს ჩვენი რესპუბლიკის აღორძინებით „გაუხარებია“, თურმე ჰქონია ზრახვა ჭალათური, თურმე ნილაბი აუფარებია... კლასიურია ძალზე შენი ნერგი, ხარ კლასიური ღვარძლით ბედნიერი: ტყვიით გახრული შუბლი ინეინერის პოეზიაა ჩემთვის მშვენიერი.

IV

„პოლიტიკური პოემის“ შემდგომი პასაჟში პოეტი ხოტბას ახსამს წოდებრივ (ამჟერად საშენდრო წოდებისადმი) სიძულვილს.

შენ დიქტატურის თუ ხარ მომღერალი, თუ გსურს კაცობრიობა იყოს ბედნიერი, ტყვიით გახრული შუბლი გენერალის პოეზიაა შენთვის მშვენიერი.

ამ მხრივ იმარჯვებ და კიდევ გადარჩევი, კაცობრიობა ხომ არს შენი ერი, მტრისა დახვრეტა, კლასის განაჩენი პოეზიაა შენთვის მშვენიერი.

V

„პოლიტიკური პოემის“ შემდგომი პასაჟით პოეტი გმობს ყოველივე ქართულს, მათ შორის ცხოველთა ქართულ წიშსაც (კერძოდ, ღორის წიშს).

ამავე პასაჟში იგი ჭერ არნახული და არგაგონილი ასოციაციით მოგვიწოდებს როგორც „წუნკალი“ ქართული ღორის, ასევე ქართულ მეფეთა შვილიშვილების გადაშენებისაკენ.

არ ვივინები... ვამბობ სანიშნოდ, გვინდა პროლუქტი საღ გემოვნების, თქვენ რომ წუნკალი გადააქვითო, გამოვა ღორი სხვა ეროვნების, ხორცის პრობლემა გადაიჭრება, თუ კოლექტივი არის მთლიანი, რაც შეიძლება ქვეყნად ღორები გამრავლდეს უხვი, პროლუქტიანი. რაც შეიძლება შემეცირდეს რიცხვი ქართულ მეფეთა შვილიშვილების... რაც შეიძლება მომრავლდეს რიცხვი წუნკლების ნაცვლად იორჭიურების!

VI

„პოლიტიკური პოემის“ ბოლო პასაჟით კი პოეტი დიდხს აღტყინებითა და მძლავრი აკორდებით უმღერის პარტიის ბენერალურ ხანხა და სოციალიზმს.

ერთი და არა მრავალნი გზანი აბოპოტრების, რღვევის ხანაში, სოციალიზმი — ჩვენი მიზანი ხორციელდება ჩვენს ქვეყანაში. შეტევა მარჯვნივ! შეტევა მარცხნივ! ბრძოლა აშკარა! ბრძოლა ფარული! მგლების ღმუილმა ვერ დაამარცხოს პარტიის ხაზი გენერალური.

ტუხლიკაცია მოამზადა
ადიშვარ ბიორგაპე

მღვთოიოოა?!
თქვენ მინებებ, ერთი
ქვირან, ჩვენს ვომში გვთოა უბ-
სურნობოო! აბა, შუამონ-
გეთ, ხომ არ მოგ-
წარვოა?!

შეკვნი ეროსი მანჯგალაძის ხსოვნას

ვენაერთელა სასტუმრო ოთახი. კედლები გაქუცულია, შპალერი — გახუნებული. კედელთან დიდი, ძველებური ბუფეტი დგას, მოპირდაპირე მხარეს — ფართო ტახტი, რომელზედაც კედლიდან ჩამოშვებული ფარდაგია გადაფარებული. ფარდაგამოფარებული კედელი აჩონჩხილია მოზარნიშებული ხმლებით, დამბაჩებით, იქვე ტყავმოშვებული ფიფინურებიანი დიორაჟი ჰქვია. ქალბატონი თეკლა ტახტზე ზის და ქვირთებსა და წერილებს ათვლიერებს. თავადი ლევანი დინჯად ბოლთასა სცემს დარბაზში. ქალბატონი მოხუცობა, მაგრამ ძველებურად წელგამართულია და ვაჟკაცური იერი აქვს.

შემოდის აკოფი. ბარძა: კნიაზს, ზნაჩიტ, მამაჩემს გაუშარჯოს!

თავბადი ლევანი: გაგიმარდვოს, შვილო აკოფ... ტო ესტ, ელისხარი ვედარაფრით მივეჩვიევი... ჰო, იმას მოგახსენებდი კვირა დღესა, მარამობასა, რაღა, დვთისშობლის ეკლესიაში ვიყავი...

ბარძა: ბევრი ხალხი იქნებოდა, აი, კნიაზი! ლევანი: დუნია! მთელი დუნია იქ იყო! მაგრამ რა გინდა?! კეთილქველმოქმედთა საზოგადოების ბანკეტი გეგონებოდა. ხადრა არის ჩვენებური, ლაზათიანი, ლურჯ-სუფრავანაწებოანი პურ-მარტლები?!

ბარძა: დაშობიანი! ლევანი: ვოტ, იშენო, დაშობიანი! გაგიგონია?! გეგონებოდა კაცსა, რომა ეს ამოტელა ხალხი ბუტერბროდების პეკინაჟე წამოსულაო!..

ბარძა: ვაა! ჰაჰ, ხაკლავი არ იყო, კნიაზ?

ლევანი: კაკოი ტაში ეხლა ვენაცვა, ერთი კამბენი ზუთი ათასი თუმანი ღირსი მერე ვანვედი აქით ჩემთვის მოწვევით, კვიპაროსებში ჩიკჩიკ-გალობდა მშვენიერი

აი, ისა... ისა, კაცო, შავი რომ არი და ყვეთელი ნისკარტოვანი... კაკ ეტო?! ბარძა: სალავი, კნიაზ! ლევანი: არა, კაცო, უმფრო მოზრდილი რამ სარისი..

ბარძა: ზნაჩიტ, ორი სალავი! ლევანი: ეხლა შენ კარგად მღერიხარ, აი, განსაკუთრებით იმასა, „ჩამაახსი, ერთიც უნდა გადავკრა!..“, მაგრამ იმ ორ სალავის, მე გგონი, მესამე სალავისაც მივავალეხი მე შენ გეკითხები, კაკ „პროპუსკ“ ქართულად?

ბარძა (შეშინებული): რა პროპუსკი, მამიჯან? ლევანი: რა და, ვერც ერთ კომიტეტში ფეხს რომ ვერ შეადგამ, გინდა ახალში და გინდა ძველში..

თეკლა: საშვი, აკოფ, საშვი! ლევანი (გულსმოფონებული): ვოტ ვოტ, საშვები, კაცო! ისე გალობდნენ, ისე გალობდნენ საშვები, მასა რა სასიამო მასა!..

ბარძა (თეკლას): თქვენ გიშველოთ დმერთმა, კნინა, თორემ მართლა მამკლავდა.. (იქით) ამას კარგა ბლომად უგალობენ თავში!

ლევანი: გავიხედე, კაცო, და თვალს არ დაუჭერევი, მოდის...

ბარძა: ვინ მოდის, კნიაზ?! ლევანი: ენდრონიკოვი!

ბარძა: ვაა! ლევანი: ზახრუმა! არა, ყველაყანი რომა ხალხში გაერივნენ! ეგა... ეგა ღორის სიფუნკულატი!

თეკლა: „სიფუნკულატი“ რა არის, ჩემო ძვირფასო?

ლევანი: რა არის და, ეს ლათინური სახელის წოდება იმისა... ჰო, ტილისა!

ბარძა: ისე კაი სახელი კი არი, აი! ფრანგულათა ელერაჟს — სე ფუნკულ...

ლევანი: რა ელერაჟს, კაცო?! (აღშფოთებული თეკლას მიუბრუნდება) დო ჩემო, მთელი კომუნისტების მთავრობა ხალხს ტილებს უწოდებდა მენთეშაშვილის თუ მანთაშოვის წყალობითა და გონებაშხვილობითა, ეგ ოხუნჯი ეგა!

თეკლა: მერედა, ჩემო კარგო, განა თვითონაც ხალხიდან არ არიან გამოსულნი?

ლევანი: დიახ, სწორედაც რომ ხალხს განეკუთვნებიან, მათა, განსხვავებულობა მხოლოდ ისაა, რომა უფრო დამსხვილდნენ. ხალხური ანდაზაცაა: „ღორის ტილი ფუნჯედ დაისვი... მერე... მერე მერე ფუნჯედ გადაისვიო!“ თეკლა, შენ ძალიან ჰკვიანი ქალი ხარ! გავიხედე, კაცო, და თვალს არ დაუჭერევი, მოდის...

ბარძა: ვინ მოდის, კნიაზ? ლევანი: ენდრონიკოვი!

ბარძა: ვაა! ლევანი: ზახრუმა! არა, ყველაყანი რომ ხალხში გაერივნენ! კუშ ფეხი ბაკინდან გამყოფი, შევა რაღა, ნახირ-ნახირაო!

თეკლა: ფრეკო, გუნჯის შენა, ენდრონიკოვი, ერთი გაცრეცილი ჩოხა და დეაჯლაგი ცხენი რომ ენატრებოდა... რევოლუციის შემდეგ, ვოტ, იმ ქვიციან თავზე შავი

ცილინდრიც დაუხურაჟს, ყელზედაც დიდი, შავი „ბაზოკა“ გაუკეთებია... ბარძა: პეპელა, კნიაზ? ლევანი: დიახ, პეპელა, პეპელა

დამურა! თეკლა: ალბათ შემოდგომის დამის დიდი პეპელა იყო, თავისით რომ შემოფრინდება ხომლედი აივანზედ, ფრთების ლამაზი ფარფაღით... თორემ ისე ხად დიპერდა?

ლევანი: რის დიჩერდა, ქალო?! ზედ ყელზედ უკეთია შავი ხელთათმანებრიც აცვია, შავი გამაშებიცა, ეტლშიც შავი ცხენები უხია...

ბარძა: მოკლედ, მოშავდა რაღა! ლევანი (ერთობ ნაამები იცინის): და, და, აკოფ, გალუბჩიკ, მოშავდა.

ბარძა: მერე იქიდან სახლში წაშავდებოდა!

ლევანი: კანენა, მერე წაშავდა..

ბარძა: ზნაჩიტ, კნიაზ, მოშავდა და წაშავდა!

ლევანი: აკოფ, შენ ძალზედ ჰკუთის კოლოფი კაცი ხარ, ხანდისხან რომ არ ურევდე, მაგრამა...

ბარძა: ვინ ურევს?! ლევანი: მოიცა, კაცო! ჰოდა, აი, ეგეთი ხალხის ხელშია ახლა ყველაფერი კოტე კი დემაგორზედ უნდა იქდეს?! მალეფხის მაგიერია?!

ბარძა: ვაა, ვაა, ვაა! ლევანი: დემაგორზედ გამახსენდა, მაგისი კუჩერიც, შეეძლე, რაღა, პარლამენტის დეპუტატად დაუნიშნიათ!.. ალბათ, ყველაყა იმისი წყალობაა!..

ბარძა: ვინა, კაცო, ჩვენებიანთ გოუა?! ლევანი: დიახ, თქვენებიანთ გოუა!

ბარძა: გაგიფიქრა, რა კაცი ბატი რომა, ორ ბატს ვერ მიიბარებ!

თეკლა: რათა, გენაცვა?! აბა, როგორა გენბავს დემოკრატია, თუ მწველავი და შეეცტე არ დანიშნე პარლამენტში?! ორსაც მიიბარებ და ათხაცა!..

ლევანი: ისეთი გაბღენძვით იქდა HA KOZHAH...

ბარძა: კოჟლა კი არა კოფო! კოფოზე იქდა რამდენჯერ უნდა ვითხრა, გავვიგებს და მერე, ვაი, ჩვენი ბრალი!..

ლევანი: ჰო, დიახ, კოფო, მაგრამ პარლამენტში, შვილო ჩემო ელისხარ, მთავარი კოფო კი არა, კეფაა! გაიგევი!

ს უ რ ბ ი ი 11

შემოდის თავადი ლევანი. ხელში ბიბლია უკავია და კითხულობს.

ლევანი: „...და მათინა რქვა ნათლისმცემელმა იოანემ...“

ბარძა (შემოდის): კიდე აურიო, იი! ზდრახტი, კნიაზ!

ლევანი: კი არ აურიევი, პრიდუროკ, ესა ხიბლიის პერსონაჟია, გუნჯის? რუსულად რომა ვთქვათ — ივან, სომხურად — ომანენ! ეხლა ხომ ჩახვდი?

ბარძა: პრაშუ პრაშენაი! (მევა, ხელს ჩამოართმევს) ჰა არმიანსკი — აკოფ, რუსულად — ტრანშეი ისე, რომ იცოდე. მამი, ხამხედროს ლენერალი ბრძანდები!

ლევანი (იცინის): ჰა, ჰა, ჰა!.. აკოფ

ლევანი: კი არ აურიევი, პრიდუროკ, ესა ხიბლიის პერსონაჟია, გუნჯის? რუსულად რომა ვთქვათ — ივან, სომხურად — ომანენ! ეხლა ხომ ჩახვდი?

ბარძა: პრაშუ პრაშენაი! (მევა, ხელს ჩამოართმევს) ჰა არმიანსკი — აკოფ, რუსულად — ტრანშეი ისე, რომ იცოდე. მამი, ხამხედროს ლენერალი ბრძანდები!

ლევანი (იცინის): ჰა, ჰა, ჰა!.. აკოფ

ლევანი: კი არ აურიევი, პრიდუროკ, ესა ხიბლიის პერსონაჟია, გუნჯის? რუსულად რომა ვთქვათ — ივან, სომხურად — ომანენ! ეხლა ხომ ჩახვდი?

ბარძა: პრაშუ პრაშენაი! (მევა, ხელს ჩამოართმევს) ჰა არმიანსკი — აკოფ, რუსულად — ტრანშეი ისე, რომ იცოდე. მამი, ხამხედროს ლენერალი ბრძანდები!

ლევანი (იცინის): ჰა, ჰა, ჰა!.. აკოფ

ტრანზეის რა გულიანად გამაცინებდა... ძალზე მატრახაზი ზარ, აკოფ... შვილო ელი-სხარ (აქეთ-იქით გაიხედ-გამოიხედებს), მოდი აქ (ძველებური დიდი ბუფეტის ბოლოს გამოიღებს), სომხურზე გამახსენდა.. ჩემმა სომეხმა დედაბიძამ, დენარაძემ ღორის-მედიკოს-ბოზარჯიანცმა გამაბიჯა. ფრანგულია თუკა არ დაგვადგენ თავზე, მაშინვე წნევას გამოიზამავს...

ბაქოვა: ვაჰ, კაი რამე იქნება, აი!
თ. ლეჰანი (კონიასს ტიქებში ასხამს): შენ გემო ნახე, მერე შეხალე მიყოფი..

ბაქოვა (სულმოუთქმელად გადაკრავს): იიფ, ერთობ ძალიან მშვენიერი რამეა... ვაჰ, ის რა იყო პარიზში, კაცოო..

თ. ლეჰანი: და, და მშვენიერი რამ არის ფრანგული კონიასი პარიზში (სვამს). ტაქ, რას იზამ, მდუღობის მდუღობი არ დაიღვას!

ბაქოვა: კარგად ურტყით, აი, კნიაჟან, ფრანციაში!

თ. ლეჰანი: მდაა! გურტყით და ამიტომაცაა ესა (კონიასს ბოთლზე ანიშებს) პირველ ადგილზედ მთელს დუნიაში!

ბაქოვა: შაიტა ერთიც ჩამახსნი (ტიქას გაუწვდის, თავადი ლეჰანი კონიასს უსხამს!) დაახსნი, მაში, თუ დაღვავა, დაღვავა იყოს!

თ. ლეჰანი: შენ უკვე აჩიკრიკლი აი, იმ...

ბაქოვა (დაასწრებს): ხაშვი არ გამოგონო!

თ. ლეჰანი (იციინის): არა, კაცო, მაშინ შაშვები იყო, შა-შვი!

ბაქოვა (კონიასს წრუბავს და ეშმაკურად ეუბნება): ნადაა პირველი ადგილი ეკუთვნის არა, ისე ამბობენ, მეორე ადგილზე სომხური კონიასი გადისო, პოდა, კნიაჟან, ქართული კონიასის საქმე როგორღა, რომელ ხდგილზეა, მა?

თ. ლეჰანი (ტიქა თითქმის პირზე აქვს მიყუდებული): ადებო შენდუ ნიში!

ბაქოვა (სახტად დარჩება): ვაჰ, მაგრები ხართ, კნიაჟან, ჩემმა შუემ!

თ. ლეჰანი: ვინ-მეტიქი?!

ბაქოვა: ეს გიჟ ვრაცუა ქართველები ხართ მაგრები, კნიაჟ..

თ. ლეჰანი (უცებ განრისხდება): მე შენ გიჩვენებ გიჟვრაცუასა და იმ დრამატურგ ერისთავსაც! ნა დუელ ვიწოვუ! დუდი! მანამდე კი შენ ვაგაგორებ იმ ჩემი შავ-ნიკორა კამბერივითა! (ჩამოიღებს კედლიდან დამბაჩებს) ქ ხარიერუ!

ბაქოვა (დამფრთხალი, მაგრამ ასეთ რამეებს უკვე მიჩვეული კაცის იერით): ესლა არ შემიძლია, კნიაჟ!

თ. ლეჰანი: რაებს მიქარაში? რა მიქვია, არ შემიძლია?!

ბაქოვა: ნა რახვეტე, კნიაჟ, ალიონზე... (მღერის: „დილით აღრე ალიონზე...“) ხაშის მერე, თან ესლა ხეკუნდანტებიც არა გუყვანან.

თ. ლეჰანი: ეშმაკაც წაუღია ყველა ხეკუნდანტი! მაგრამ ხაში კი ერთობ მშვენიერი რამაა, აკოფ!

ბაქოვა: პოდა, შე დალოცვილო, მეც მაგისთვის მოვედი. ხაშზე მინდოდა დამება-ტიყე, შენ კიდევ — ქ ხარიერუ! ოხრად მიტოვებ ახატანის, უიტანის, მატანის მამუ-

ლებს!.. არადა, ხუდ შენთვის მინდო... (ტრისს).

თ. ლეჰანი (გულჩივილებული): ომსკია, ტომსკია, ვაშინგტონსკი ოლქებშიაცაა მაქვს ცოტადენი მიწები ნაყიდი, ის რადად დაივიწყებენ-ი ხუდ შენთვის არ მინდა, შვილო ელისხარ?!

ბაქოვა: ტემ პაჩე... ამერიკა... (გულამოსკვნით ზღუქუნებს).

თ. ლეჰანი: კარქი, კარქი, ხვატიც ენლა შენი პლანი გამაცანი!

ბაქოვა (უცებ გამოიდარებს): ჭერ გოგოლოს ახანოში წავალთ, მერე იქიდან — პენსიკე, უორდანიას დუქანში, ასობი ზაკას! ხაში თავისი შილდანიო, მაჭიკით, უღელაძარ, ჩილიქით, რამერუშით... ლავაშითა და ზედ ჭაჭის არყითა!

თ. ლეჰანი: ვაჰ, ვაჰ, ვაჰ.. ესეც, ესეც (ფრანგული კონიასის ბოთლზე მიუთითებს). ბაქოვა: ებაც მჩუნო! პოდა, მერე ქ ხარიერუ, შე დალოცვილო?! მაშ, მშიერ კაცს

მოკლამენ?! ესე როგორ გამოიტე დვიდო შეილო?!

(იციინან)

თ. ლეჰანი: ეს ოხერი, ესა ქართველ კაცს მუდამა რომა კუჭი გადახალაშს ხოლმე, ამაზედ არის ანდაწაცა — „კუჭი სჯის და კუჭი ფიჭობსო!“ ტაქ! ისე კი ღირსი იყავი, ერთი ცხელი ტუვია შიგ ნიკორა შუბლში დამეხალა, მაგრამ ხაში მაინც კარგი რამაა! (მღერის):

დილით ხაში, ზედ ლავაში, ხაგამოზედ ავჩალაში..

— ფაეტონი ხომ გაქ?!

ბაქოვა: ვაჰ, კანჩინა, კნიაჟ!

თ. ლეჰანი: პოეზალი!

ბაქოვა: პოეზალიოო..

(ფარდა)

ზურღან გეგეზაშვილი

„ალკოპოლიზმი მოგნაგვლელია ხალხისთვის!“

ნახევარი წელი იქნება მალე, რაც მთელ რუსეთში უმაღლესი განკარგულებით მაგარი სასმელების ვაჭრობა აიკრძალა და ხალხი მოულოდნელად უჩვეულო პირობებში ჩავარდა. მაგრამ მრავალი ცნობით, ეს აკრძალვა დიდი კეთილსაყოფელი გამომდგარა მთელი ხალხისათვის და უფრო ამ ომით გამოწვეულ რეფორმას თავისი მნიშვნელობა აქვს თანამედროვე შინაური ცხოვრების მსვლელობაში. ცხადია, ალკოპოლიზმი მომწამვლელია ხალხისთვის, მაგრამ უკანასკნელი ითრობა და იწამლება განსაკუთრებით იმიტომ, რომ გარშემორტყმული უფცობის, სიბნელის და გაჭირვების ჯოჯოხეთური პირობების გამო იგი მისდაუნებურად იძულებული ხდება ტანჯვა და სოციალური გულისწუხილი მაგარ სასმელში ჩააღრჩოს და მუდამ თვალცრემლიანი არაყით გაბრუებულ თავდავიწყებას მიეცეს. მამასადამე, პირველი ყოვლისა, რადიკალურად უნდა შეიცვალოს ხალხის ეკონომიური და საზოგადოებრივი ცხოვრების პირობები, რომ ალკოპოლიზმს სოციალური

ფუძე მოეშალოს. კულტურულად და პოლიტიკურად უნდა ამოღლდეს მთელი საზოგადოება, რომ მის მომწამველ ბრჭყალებს აცუდეს და ფხიზლად და გონივრულად შეხედოს ცას და დედამიწას. საქმე მასიურ ლოთობას ეხება და მისი საუკეთესოთ ამოგდების წამალია სწავლა-განათლების გაგრცელება. ცხოვრების პირობების გაუმჯობესება, საერთოთ გაჭირვების ცრემლის შეშრობა სითანადო სოციალური რეფორმების გატარებით და არა კანცელიარული გზით, რომელიც არასოდეს არ სწვდება ბოროტების მიზეზებს და მხოლოდ ზედაპირულ, დროებით და უფრო მოჩვენებით ცვლილებას ახდენს. კიდევ უნდა შეიცვალოს თვით პირობები, რომელიც ალოთებს ხალხს, ეს კი თხოულობს საზოგადოებრივი ძალების თავისუფლად ამუშავებას და რეფორმატორულ თვითმოქმედებას.

ბ.წი

გაზეთი „შადრევანი“, 1915 წ. № 4, 12 იანვარი.

პუბლიკაცია მოამზადა ალექსი ზინჯარაშვილმა

საფინანსო-საინჟინერო სემინარი

ძველ პოსტზე უფუნა ძველი
ცოდვების
მონანიების გამო აცალეს,
და ჩაესვენა მნათობი მისი,
როდესაც სკამი გამოაცალეს..

* * *

მხოლოდ ფულის მოხვეჭაა
მისი „ზრუნვის საგანი“
და ხშირ-ხშირად ესიზმრება
ციხის ბნელი საკანი..

* * *

რაც „ქორწინდება“, მას შემდეგ
თეთრი გაურჩნდა თმაში...
ორმოც წელს მიუკაჟუნა,
თავი მგონია ბავშვი..

* * *

ხელქვეითებთან დიდგულობს,
მალიმალ მოსდის ბრაზია,
როცა უფროსი უწყრება,
მაშინ კრავიფით ნაზია!

გასუქდა და შრომა-გარჯას
თავი ხუთ მთლად შიანება!...
როგორც ვატყობ, ამ
ქვეყნიდან
წავა დაუგვიანებლად!

მხოლოდ თავისი სტომაქის
მოთხოვნილება აწუხებს!...
გონს მოვა, როცა ცხოვრება
შაგრად მოუჭერს
მარწუხებს!

* * *

სანამ შარიფათს იჩენდა,
ბევრი ნდობდა და თაფლავდა,
მაგრამ მუის შემოეტალნენ,
როცა საქმეში ჩაუღლავდა!..

* * *

რაც უფრო მალა მიიწევს,
მით უფრო დაბლა ეშვება!..
ვინღა უშველობს, როდესაც
უფსკრულში გადაეშვება?!

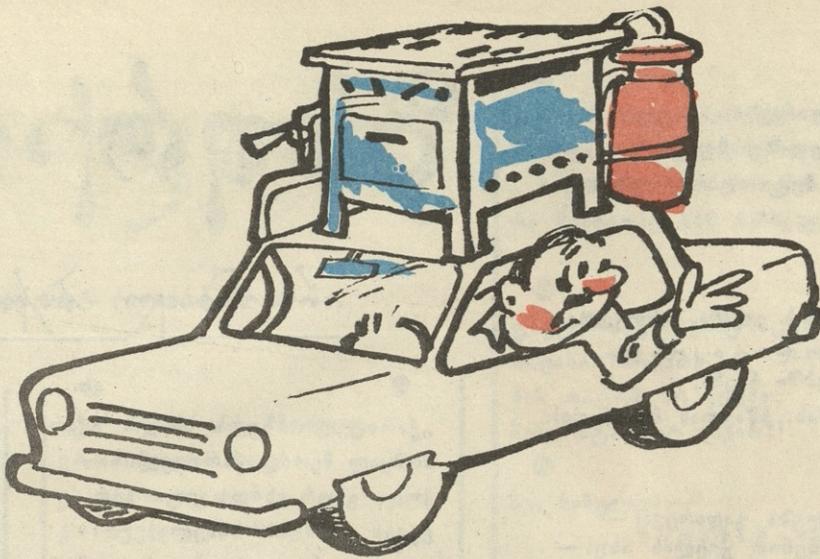
ალმანჯორ თაგაძე

— ხარკოვამდე რა ეღირება?
— ერთი კილომეტრი — ერთი
მანეთი!

ნ.ბ. ი. გვილაგასი

— აბა, რა მექნა?! ხენზინი არ არის და მანქანას გა-
ვით ვამუშავებო..

ინტელუენა... დოლარენსე!

ფალანგონი

ჩვენი ქვეყანაში, სხვა ქვეყნებისა-
გან განსხვავებით, ჯერ ფასებს ლიბერალ-
იზაცია დაიწყო, შემდეგ კი ხელფასების
მომართებაზე ზრუნვა. ჩვენებურიცა და ჩა-
პოსული კაციც, მალაზიის ცარიელ თარო-
ვსა და ბაზრის გაცოფებულ ფასებს რომ
უყურებდა, „რა ვფიქვლებას“ გაიძახოდა
და სრულიად უცნობს ისე დაუწყებდა სა-
უბარს, თითქოს დიდი ხნის შეგობრბუბე ყო-
ფილიყვნენ. მაგრამ ობტიმარს მანც არ
იტყვება და ახლა სხვა მალაზიისაკენ მიდი-
ოდა ამის ფიქრით, რომ იქნებ მე მანც
ვიყიდოთ! ბოლოს კი ვაწბილუბული ბაზრის
მიაშურებდა. ბაზარში შესული, ჯერ ყველა
დახლს მოივლიდა, ფასებს გაივებდა, მერე
ჯიბის სალაროს შეამოწმებდა, გაყოფდა და
ხელახლა იწყებდა დახლიდან დახლთან სი-
არულს. ვიფურ ფასებს რომ გაივებდა, ხან
გაბრაზდებოდა, ხან გაიცინებდა, ხან წი-
ლიდინებდა, ხან გამყიდველს გამოელაპარა-
ვებოდა:

— ომერთი აღარა გწამს?! ასე ივირად
რატომ აფასებ?

ხან ეხუმრებოდა:

— ელოვრამ კარაქს 200 მანეთად რომ
აფასებ, ასე იაფად რატომ ყიდის?! 500 მან-
ეთი უნდა დააფასო და უფრო მალე გაყი-
დეს!

— მაგ გატეხილ კვერცხებს 3 მანეთს
რომ აფასებ, ხელისათვის ხომ აღარ ვარ-
გა?! თითოში 1 მანეთზე მეტი რა გინდა?!
ხოვან საქონლის ფასი ქალაქულზე ეწერა,
ხოვან კი განცხადებები გამოცერათ:

„ვაშლს ქალებზე არ ვყიდის“

ეს, ალბათ, იმიტომ, რომ ქალები სულ
ევგარებინან, კაცები კი ჯუბოლდ იწონიან და
ფულს იბდიან.

მერე ადვილს კი ეწერას
„ინდაური იყიდება მხოლოდ დოლარებ-
ზე!“

ელვის სისწრაფით იწეოდა ფასები ყვე-
ლაფერზე და ელვის სისწრაფით ვლდებოდა
ბაზრის ამბები ქალაქის ერთი კუთხიდან
მეორეს. ერთ დღეს შეფასებული საქონელი
მერე დღეს ახალი ღირებულებით განისა-
ზღვრებოდა და მის საყიდლად წინა დღეს
მოგროვილი ფული, მერე დღეს აღარ კმა-
როდა.. მალაზი ფასების შემყურე ზოგი
ადიმიანი თავს იმით ინუგუმებდა, რომ სხვა
ქალაქებში უფრო სიძვირეა და ჩვენ კიდევ
რა გვიშავსო! მაგრამ ავიწყდებოდა,
რომ ის „სხვა ქალაქები“ სუქარტ-
ველში არ იყო, და რომ იმ „სხვა ქალა-
ქებში“ ხელმძღვანელობამ ხელფასი ბაზრის
ფასებთან შეფარდებით გაზარდა.

ფასების ლიბერალიზაცია ყველაზე მე-
ტად ხელფასით მცხოვრებ ბაზრზე ახდენდა
ზეგავლენას. და თუ ამას იმასაც დავუმატ-
ებთ, რომ ხელფასს თვეობით ვერ ვლუბუ-
ლობდით, ადვილი წარმოსადგენია, რა ვასა-
ჭირში ვიქნებოდით ხელფასის შემყურე ხა-
ლბი!

ბაზარში ფულიანი ხალხიც ბევრი იყო.
ისეთი ფულიანებიც, რომ საქონელს არც
კი აფასებინებდნენ. ჯერ აწონინებდნენ და
მერე უკითხებოდნენ, ჩემო ძმაო, რამდენი
მოგაროვიაო? „მისი ძმაც“, — შენთვის ალ-
ალი იყოთო, — იმაზე მეტს ართმევდა, ვი-
დრე მისი ღირებულება იყო. ქალაქს არ
იშურებდა, ერთხელ უიდეგ გადაახვევდა
უფრო დიდ ქალაქში, — ტანსაცმელი არ
დაგესვაროთო! — და გაუწოდებდა.

მეც იმათ რიცხვს ვეკუთვნილი, ვინც
ხელფასს კოვფლდე ელოდებოდა და მის
ლოდინში ვიჭრებები კი არა, თვეები ვადი-
ოდა!.. ცეცხლოკიდებულ ბაზარში ხშირად

დავლოდი, დახლიდან დახლთან მივდიოდი
იმ იმედით, რომ პირიანად რამე მეყიდნა.
გამყიდველებს პირი პქონდით შეკრული და
კაპიყს არ აკლებდნენ!

— რა ღირს ეს ინდაური? — მომესმა
ახალგაზრდა მამაკაცის ბოხი ხმა,

— სამი დოლორი! — იყო პასუხი.

მე ყური გეკვიტე. ახალგაზრდა კაცს პა-
სუხი არ გააკვირვებია დი ვაჭრობა დილუყო.

— რატომ ასე ძვირის?!

— ჩვენს ფულზე, — უბნის გამყიდვე-
ლი, — ამას 300 მანეთი უნდა სახელმწიფო
ერთ დოლარს 100 მანეთად ყიდოს. პოდა,
ბიბია, ახლა იანგარიშე, მერეგება თუ არა
3 დოლორი!

მუიდეულმა კიდევ ერთხელ აიღო ხელში
ინდაური. შეათვალიერა და ისეთი პოზა მი-
იღო, თითქოს ფიქრობდა, ეყიდა თუ არა
3 დოლარად. ბოლოს, — ფუი ეშმაკსო! —
ხელი ჩაიქნია და საფულე ამოიღო, დაკე-
ცილი დოლარის ბანკნოტებიდან ერთი სამ-
დოლარიანი ბანკნოტი ამოიღო და გამყიდ-
ველს გაუწოდა.

თვალეგაბრწყინებული გამყიდველი ხელ-
ში ატრიალებდა ლამაზად დახატულ ქოლ-
ალდს და ვერ ბედივდა მის დაკეცვასა და
ჯიბეში ჩადებას!..

თიბა ბეანოვილი

ზაურ ტოღივაძე

ჩრდილოეთი - მარჯვლიანი - მარჯვლიანი ლაზიკი

საბჭოთა კლასი
უბრალოდ „ჩაი“ —
ჩვენვე ვაუღლებ
შენ, ჩვენი თავი!

ახლა „დემონის სირველი
ცისა
ჩვენთვის ჩიხვის წამოგაგანა“,
რადგან ერთმანეთის სისხლს
ვსვამთ,
ერთმანეთის სირის ვკვამთ
რადგან...!

ჩვენ ვართ უცდელი, მარადიანი, ვართ
დავუკან უარსა მარადიანი, ქრული,
წინა, ნაძლი, უცალი,
მკვლელი...
და თავისუფლად დანადგრობენ...!

ერთმანეთის ვატანთ
სუსტები ვართ (სტანა გვერის...),
მგრები ვართ ერთმანეთის
უბოების ვატანთ...!

მოკვარე ვეღარ ვიცანით —
ზევიცა ვაგზლი ვკეთით...
ჩვენი სიზარტლი ეს არის,
რომ ავაღაფტრობთ ბეუთით...!

საბარტოვალის მტრების
ნატარტ
ქართლ-კახეთი, იმერეთი,
გურია და სამეგრელო... —
:30ლ უკლებ ქვეყანა —
აღარ არის საქართველო..

ბურღლის ტაღლინა
ამ „პოლიცია-იპოზიცია“
ეს საქართველო მოხოს, ბიძისა

ერთობის ვცოცავთ კასკადურად...
ქართველებო, ჩას
კადრულობთ!.

პოლიტურა, მერია...
ქრ ვაღაფტია —
:30ლ ორი ქრული
ერთმანეთის მტრისა...!

„ა-ფორუ,
ხველი-ზურზუბო“,
თავს მეთი ადარ უმუხთლი!

თითქმის ვეღა ქართველი
გაკოლიტიკოს და,
აქციებში ჩება,
შრომას, წყალას მოსწუდა...!

შვილებო გადარევა —
ვეუზნებთი ვეღას ასე! —
ვართ იმდენად წაღვარნი,
რომ დიდ შვილებს ვერ
ვფასებთ!

ჩვენსთანა ოპობის და
ორად ვაგზიხლთ ერთი,
განა, არის ქვეყნად ბევრი?!

არ არის ჩვენი შვილობა —
ჩვენსავე სირის და სისხლის,
და საქართველო ოპობისა,
უბარტო სიგრცეში...!

ქართველებო, — ეს გვიპირს
წინად —
ურავუვით თანხობა,
გამრადლებს შევწვდით
და დავწვდით ვაკოცა

ჩვენი ეულის გამოსაგრულ
დანას ჩვენს მტერს ჩვენ
უღლებთო,
მტერ-მოკვარეს ვეღარ
ვარჩევთ —
ქართველებო, დღეს სულ ეს
ვართ!

ვეკვები, ვიტოვებთ, შვილებო,
სამშობლოს — სამშობლიუთის

ქართველებო ოპობა
და... ერთმანეთს ბებრძვიან...
გარეველო — ქორტია —
ახლა ქორტობითია

„ქართველო, ხელი ხალს იყარ“,
მოკვლე მტერ ქართველი —
ქრად ვებრავს და კაცი ხარ,
გვითა ჩაიღოს სახელი!

რომ ვნახე იპობია,
„სრულ უე იპობია“,
რომ ჩვენ ქვეყანა კი არა,
ავიის თაღა ვკვლიან!

რაც დავუღლებთ პარლამენტი,
მკვლელობას და პარტა — შეიძ...

მა მშობლი,
მამის თვის

საქართველოს ახლა მკვია
ქობის და ანარტია,
გარკვეულად არღან ივის,
მკვლის თავი ხსენ მარხისა

დიღაღობი ქაზაში
— აქ ჩავტარით აქცია
— აქ?! არა, არა აქ ცოცია...

მოსკოვი წახლა დადგინა
ჩემთვის უმკაცრეს სახელად...
აქცრებლი, მავრამ რად
ვინდა?! —
„მოსკოვი ცრებლების არ
სერას“

ვინაღან იანსუნი
(იპობის) ხარ ვულგესლი,
საქართველო — ქორტია —
და რადიო დუღელსიცი

ლოტის ალსარაბა
„არ სიცილი, ვართებთ გლოვა“,
ვეუზნებთი, არ დაწინდით...
მამლოთი ვარ ოტკელი
ვარ,
მეძობანა ბარტაბიცი

„რაც უფრო მეტ არავს შევცხამთ,
ხალხის უფრო მეტ სისხლს
დაღვავ“ —
სამოქმედო ვეგვალ ეს აქტი
შეიბარტულ ძალებს!

კი არის პოეტ-ავანგარდისტი,
მავრამ ლექსები არ ვარტა მისი!

ფუნქციონირს, ახოვანს,
არც წურია, არც ში...
ტვინი ჩანახსოვან
მდგომარტობაში აქვს!

რა ვქნა, რა წულში ჩავვარდებ
რე უბედურს, სწავლით! —
რაც მინდა, იგი არ არის,
იგი არ მინდა რაც არის!

ეს რა ბრბო ვეულოა,
რა თხლი, რა დამალა —
მარტო დარტავაზე,
კვლავ ვაღაფტვარის...!

ერთმანეთს ვცოცავთ...
იფავს სისხლს...
რა ვეზარტობთ?!
რა, სირცხვილი
ქრ ეს ცხოვრება
ჩრ არის, იხივ
რომ ჩიხობებთ
გადავიციოთ!.

„ქართველი ერს შილოდ
ერთი მტერი ჰყავს!
ეს არის თიფონ
ქართველი ერის!“ —
თავა რა ბარტაბე
და, გვეუღლებთი, —
მოკვრად ვიქციოთ
ეს ერთი მტერი!

დაფრებამ — „ჩემი წესობა“ —
სამართლიანობა მისში!

რად მიწობს, ჩემო მტერო,
სატოღოლონი ტერორს,
ჩემო მიწო, ვიწოდ შევღად
და, რაც მხერს, იგი ვეროქ!

„მე ვარ და ჩემსა ნახაბა“,
„უბედოდ ვინ იმდეროქა“
დავავა, დავავა და დავავა,
ურო ვაქცია ბეუთად!

ერთმანეთს
მიბიბინილი
იქცეცხა; იქცია,
ვეღა ლოწუნს ზვირობდა,
და, დაბოლის მიღელი
დამოქციე მამლოცხის

ახე იმან მომტეხს და
ახე იმან დამბერა,
„იწინ არა გავს კახაბერსა“,
მას რომ ვამბობთ კახაბერად!

დ ბ ბ რ ბ ბ ბ ბ
ბარტოვლი დემონ
მონოლოგიდან
რ უ ს უ ლ კოლაში მუგას,
დღდა ენაქალისი —
დე დ ი ნ ა ტ კ ე ლ ი ს ე ნ ა ს
დე დ ა ნ დ ს წავლობს...!

გათორებული მოხედი
შენ და უაროდ ვარდის...
... მიხედი, ჩემო ობრო,
რა ნებხიავ ხარ ნახვლდის...!

ფსალმონებს ვინ სცემს
თავის ხარტო,
მას რატომ არ ვცემი,
მას რატომ არ ვცემი?

ხე, სახელად —
„შეთანხმება“ —
ჩემთან ხარობს, შეთანხმება...!

გავხო, გადინდირა
სხეუღდა უფრად-ვაუთით...
ვარკოვანია ნახვლდის —
დაცხვა ვამოქცხვ ასეთი!

ლექსი იგი ვერ წერს,
წინა ლექსის უმკველესს.
„წინა შეტება“ —
„საწუბ არს ესე“!

ბარტოს რომ ვეცა —
„არ ბრუნავს“ —
ქე იხვებრებდა
უღაქრულად...!

საკოპმარტობა
საკოვავ შიი,
მიღის, ცოდვები
სამოუფად მაქცხვ!

სულ სხვებს უფობის ოპობის —
ეს ამ წესით ცხოვრობს...!

სოფილ მგვობარს
ეს, რა ვუობა ამ ცხოვრებას —
მენარტები ძალიან...
მე და შენი დამოვრება
პოლიტიკის ბრალი!

დ ე მ ბ რ ბ ბ ბ ბ
ბარტოვლი დემონ
მონოლოგიდან
რ უ ს უ ლ კოლაში მუგას,
დღდა ენაქალისი —
დე დ ი ნ ა ტ კ ე ლ ი ს ე ნ ა ს
დე დ ა ნ დ ს წავლობს...!

„ახსი მწერლის
ამ ხალხსაღეს
თავს მუგებობა ვარტობის
ახი დეტისი“

„მე ჩვენს მტერს ვაქცევთ“
წინის,
თუ ერთსთავს ვაქცევთ!

დაფრებამ — „წინა ვიფიქრ
სამოღეს უღდა ტრადილი“,
წინაფსიხული და — უღდა
ტრადილი დავრტობანდი...!

ოლიმპის მთავრ წის ზეცა —
ბარტოვლი ბიწუნისით

დამოთარა დავრტება
და დავწუ ვავრტებამ!

მივარს, რა ვწით შოუღობს
კახაბერსა და შე „კოლგას“!

ვეღა არაკვი
მიღის ხარახას ვწით!

იმპობის ნანგვევს
შოუღობს და... ერთობის
ვევრტობ!

მომარტეს ფახებო და
ატკოტობანგებამ...
ვეღის სრულ დავებო და...
ფართო აღიარება!

ვარ უღებლიად დავუცვლი,
თუ ამ უღეს დავუწერა,
თავს მოვადვად მუღუნობის

ახე მომარტეს
ქობის მამლოცხის
შე მამ და ცოვამა... —
საკართველოში,
უბიოცებლო თავის ლექსში...!

მომინდა ვიფინა

ჩაშლილი პაემანი

ი ზ მ რ ა ე ს ა

დათქმულ დრომდე მთელი საათი იყო დარჩენილი, მოდის უკანასკნელი სიტყვის მიხედვით გამოწყობილი სერაპიონი სახლიდან რომ გამოვიდა და დროის მოსაკლავად მახლობელ პარკს მიაშურა. განმარტობით მდგარი მაგნოლიის ძირში ჩამოჯდა ერთიანად ალტაცებულ-აღფრთოვანებული. „კაი ახლა, არ შემშენის ოცი წლის ბიჭივით აცუნდრუკება!“ — შეუწყრა უცნაურად აფართქალეხულ გულს, — „მთავარია, თავი დავიჭირო, ყველაფერს კრიტიკული თვალით შევხედო! კი გაკვეთილი იყო ჩემთვის წარსულის მწარე გამოცდილება!“

წარსულის მწარე გაკვეთილები კი, იცოცხლეთ, ზომავზე მეტი ჰქონდა ნაწვენევი სერაპიონს: ხუთ წელზე მეტი იყო, რაც ცოლს გაეყარა!.. ცოლმა კი თავისი არჯალი ხასიათით ისე მოაძულა თავი, ისე, რომ, არათუ ხელახლა დაოჯახებაზე ფიქრი, ქალის სიახლოვეს გაელაპ კი აფრთხობდა და აშინებდა!..

რა უყო იმ შეჩვენებულმა ისეთი, ქალის სახსენებელი სამუდამოდ რომ შეაჯავრო?! — უკვირდათ სერაპიონის ნაცნობ-მეგობრებს. წარსულის შეცდომებში გამობრძმედილი სერაპიონი კი მყარად იდგა თავის პოზიციასზე და მედგრად იგერიებდა კეთილმოსურნეთა ყოველ შემოტევას ოჯახური ცხოვრების აუცილებლობის თაობაზე.

დრო კი კოსმოსური სისწრაფით მიქროდა!..

ერთ დღეს, მარტოობით გაბეზრებულმა, ჟურნალ-გაზეთების ჩიხურს მიაშურა ჩვეულებრივ გამყიდველმა, ხურდის უქონლობის მიზეზით, რაღაც ახალი გაზეთიც შეაჩეჩა ხელში. შინ მისულმა პირველად ის ახალი გაზეთი გადაათვალიერა. „ნაშვი“ — იტყობინებოდა ლამაზი შრიფტით აწყობილი სათაური. თვალის ერთი გადავლებით ჩაათვალიერა პაწაწინა ჩიბუხ-ქოლგებით დამშვენებული განცხადებები. უცებ გველსმიშტერებული ბულბულივით მიაცივდა ერთ-ერთს: „ვარ ქმარგაცილებული, ნაზი, ზომავზე მეტად წყნარი ბუნების, კეთილი, კარგი მეოჯახე, პატივს ვცემ სხვის აზრს. ქმრად...“ მეტი აღარაფერი წაუკითხავს, ხელახლა ჩაათვალიერა განცხადება. შემდეგ — მეორედ, მესამედ!.. უცებ მთელი სამყარო შეინძრა და ატუგუნდა: „ვარ ზომავზე მეტად წყნარი ბუნების... კეთილი... პატივს ვცემ სხვის აზრს...“ ესმოდა ყოველი მხრიდან. „ვინ თქვა, ბედი არ არსებობსო, — ფიქრობდა გახარებული. — რაღა მაინცადა მაინც დღეს შემომთავაზეს ეს ნაშია თუ... მარგალიტი?!“

დიდხანს აღარ უფიქრია. თანაც დიდი განსჯა-ფიქრი

სათვის დროს არც გულში მოულოდნელად გაკრული მწარე ტკივილები და არც სადღოლე ტყავივით მოპრიანებული კინკრიხი იძლეოდა. ბევრი რომელოდურ ვაგვარბ-ქელოთ... ყველა ფორმალური მხარის მოგვარება კოორმერატივმა „ნაშვი“ იკისრა, მით უმეტეს, რომ სერაპიონი განცხადების ყველა პირობას აკმაყოფილებდა — ნაცოლარიც იყო, მაღალიც და არც ალკოპოლს ეტანებოდა მაინცადამაინც დიდი სიყვარულით.

შემდეგ მოხდა ისე, როგორც ძველ ფილმებში ხდება ხოლმე — ვარდების თაიგულით ხელდამშვენებული ვაჟი დათქმულ დროზე მივიდოდა პარკის ბოლოში დიდ შადრევანთან, ქალს კი სოსანისფერი კაბა ეცემოდა!..

სერაპიონი გამოერკვა. საათს დახედა. აუდენციის დრო მოახლოებულიყო. ვარდების თაიგულს შემოხვეული გამჭვირვალე ქალადი შეუსწორა და, ცოტა არ იყოს, შემკრთალმა, პარკის ბოლომდე გასწია.

შადრევანთან მისულს, გაკვირვებისაგან თვალეზი გაუფართოვდა, ჭირის ოფლმა დაასხა შუბლზე — დათქმულ ადგილზე სოსანისფერ კაბაში გამოწყობილი მისი ცოლყოფილი პებელა იდგა და თვალეზს მამა აბრამის ბატკანივით ნაბავდა!..

ლელია მებრეველი

(გორის რაიონი, სოფ. ფლავი)

ნ.ბ. ზ. ლომიძისა

- რას აკეთებთ აქ?
- შიმშილობა გვაქვს გამოცხადებული!
- კი მაგრამ, მაღაზიებში რომ რაღაც-რაღაცეები იშოვებოდა, მაშინ რატომ არ გამოაცხადებთ?

ამერიკა რეკონსტრუქციის მანდილები

კაც ვიყავ, ხავარძელს ვიჭექ,
ჩემს მეგობარს კვეყანას:
იპონურია ელსმენით
საქმენ ვაწულებდი შეფთანა
ბევრია მოხუღე კონვერტით
იპანთანაც და ჩემთანაც!..
მერე ასეთმა ცხოვრებამ
კოლონიასი შეგვეყარა!..

დათვი და ავთობარი

ისევე დაიდრინა დათვმა,
ზარანი მოერია „ბაბას“.
წყრომით გადახედა დაუთარს:
ხუთი რესპუბლიკა აკლდა
ადგა, მიუბრუნდა აფთარს:
„აბა, რას გვეტყვიო ახალს?“
„ველარ ვენდობითო ალანს,
ინტერფრონტის საქმეც წაბღი
სხვა გამოსავალი არ გვაქვს,
ტყუა ვახწყაფლასო ამ ხალხს!“

სახე გაუბრწყინდა შიშას:
„ამას კი აშბობო შართალს,
უნდა მოეღოსო ბოლო
ამდენ ექსტრემისტის პარპაშის
შოდა, გავაღებო ახლა
დიად მონაპოვრის დაცვას!“

„მეგობრ, ბატონოო!“ — უთხრა,
შეტი რა უნდოდა აფთარს?!
ღმერთო, კი შეგცოდეთ, მაგარამ
ამ შენს მოვლინებულ რიხხვას
ნუთუ, დახსარული არ აქვს?!“

ბაუ, ბაუ, რუსტო, ნუ ფრენ
ჩვენს მოსკოვში უნებართვოდ,
არ აფიქრო, ვერ წაუბდენ
ძია შიშას გუნებასო!

ორ ზღვას შუა ოდითგანვე,
ორი რწმენის შეხაუარზე,
ორი კონტინენტის ხაზზე,
ორი ზღოკის ხარკინალზე
და უოფნა-არყოფნის ზღვარზე
ხაოშარი არის ლელო!..

ზოგს რომ ჰკითხო, რუსად
ჩაგთვლის,
არც კი „იცნობს“ საქართველოს!
იცნობს, მაგრამ ერიდება:
არ ხურს, დათვი გაახელოს!

შემელიდან მოდოდნენ
მაიკო და თიკო,
ერთმანეთს „ეზაზრებოდნენ“,
„ვას, რა პანტი იყო!“
ტრესტის მმართველს დავევახე, —
დუშუა გოგო ხარო!
რად ბევრი ვილადაო,
ნაღდად მიყვარხარო!
ჩემს ქაქს უნდა მოვუხიო,
ცოლად მინდიხარო!
ბრილიანტი დამიბადა,
დავიშოკე ქალო!..
ხამოცი წლის მოხუცია,
თავზე არ აქვს თშაო!

დაპირებებით ნაკვებო
ქვეყანავ, მშვიერ მოწეხის,
მრავალჯერ ნაცემ-ნაცემო
კომუნისტების ტორებით,
სოციალიზმო, ნაგებო
გაურანდავი შორებით,
ათასგვარ სათოფურებით,
გარშემო — სისხლის ტბორებით,
ნაიპაგარო, ნაღვაწო
პოლიტიკური შძორებით!
კაბიტალიზმს რომ აზრახობდი
მისგან ნაყიდი თოკებით.

შევაწერათ, როგორც ვაიმის,
შმოტკები და ფარა,
მერე მას თუ გაუტყდებო,
ჩვენ ჩვენი გზით წავალთ!

აფრინდა ქორი, აფრინდა,
თბილისი გაღინადირა
ბაქოს გადასწვდა კლანჭებით,
ვილინოუსს სისხლი აღინა!
„ბაზიერს“ უსაყვედურებს:
„რად იქცევთ ამრიგად?!“
„სხვაგვარად არ შეეძლოო!“
შართალი არის, რა გინდათ!
საბჭოთა არმიელია.

„ახალ კლდეზე უფრო მაგარა“,
საშოობლოს მარბიელია,
ვის აღარ დახცა თავზარის!..
„მტკიცე კავშირის“ ხაყრდენი,
ავღანეთს კარგად ნაცემი,
ბრძანების შემსრულებელი
და არა — მიხი გამარჩევი!
ოკუპანტია, თუ გუნბავთ,
მიხი წამდვილი ხაზილეა!

ახლა კი აზრი გაცვალა,
დაუფიქრებლად თხოვდები,
მაგრამ ჰოკუმანობს ხახიძო,
იცინ, კიდევ რომ მოღებები
და წილტ-ქალაგებად გაქცევო
ეგ სისხლიანი ტორები!

დაგაჟ მუღამ გახერხილი
შენი თბილი წყლით,
ვეძებე და ვერხად ვპოვე
ნავთი თბილისში!
რადგინდ რაქამ გულფილტვები
გადამიწმინდოს,
მომაგებებ სმოგს და ხმაურს,
ჩემო თბილისო!
მოვიარე დასავლეთი,
სად არ მაწვიმდა!..
ვეძებე და ვერხად შევხვდი
უაჩად დაწლიდარს!..
აქ რომ დავრჩე გაწაფხულზე,
მომეშასა ვეძებ:
შენი ჰადრის ბურტყული მიჩენს
თვალის ანთებას!

1981 წ.

ილუსტრაციები ბ. ლომიძისა

ყნფსუგ, ურსფი!

მე ექსპლუატაციისათვის ნაშუთ-
ან კაცს ხურვილი არ უნდა ვახტე-
ნოდა! რაჟი შტატისანი თანაშორ-
ომელივით მალაშიწყდა, იძულებ-
ულეს ამედი ვადაშიწყდა, იძულებ-
ბული ვავხდი, ისევ შინაურ რე-
სურსებში მტყადა ბედი და ძველ
ნაჭრებში ნიფხვის შესაკერი ქსო-
ვილი შეტებნა... ამოად დავუჭრი
სამი შეტრი სისხლივით წითელი
დროშის ამ საქმისათვის გამოყუ-
ნების ფიქრმაც კი გამბურძგლა
(ყველას, ვისაც ახსოვს ოცდათვ-
რამეტი წლის ელეთ-მელეთი, აღ-
ბათ, გამოგებს და არ გაუვირ-
დება ჩემი შიშის საფუძვლიანობა).
ძალითაც რომ ვშალო, თუ სხვა-
გან არა, ახანოში მინც გამოჩნ-
დება და, შეტი ვი არ უნდა მსო-
ფლიო პროლეტარიატის ღალატს?
სად გინდა შერე თავი გამოყოყ?!
ნირწამხდარი, იძულებული ვა-
ვხდი, ისევ შალაშიწყდა შეველო და
მეტებნა სხეულის შესანიღბავი ეს
მეტად საჭირო საშუალება. ამ
უშედეგო ძებნაში ნიფხავი არა,
მაგრამ მისი შოვნის ბევრი მსუ-
რველი გავიცანი და ჩვენს შორ-
ის ისეთმა ძმებამ და თანაგრძნო-
ბამ დაისადგურა, როგორც ავა-
რაქზე ერთ ოთახში მოხვედრილ
დამსვენებლებს შორის მყარდება
ხოლმე დროის მცირე მონაკვეთ-
ში.

ყოველი დღის ბოლოს, ზოგ-
ჯერ ვხასაცდენილი მეგობრები,
ერთმანეთს ტელეფონით ვუკავ-
შირდებოდით და მთელი დღის
გაგონილ-განცდილს ერთმანეთს
ვუწაირებდით.

— გამარჯობა, ბებანი!
— ვაგიმარჯოს!
— ახალი ხომ არაფერია?
— ვისზე?
— აი, იმაზე, ჩვენ რომ ვიცით!
— მოო, შენა ხარ, ვიტორ?!
ამბობენ, ამ თვის ბოლოს მეთვ-
რამეტეში უნდა მიიღონ!
— არ გამაჯიო? მართლა?!
— ან კიდევ:
— დილა მშვიდობისა, ვასო!
რა არი, გეძინა, კაცო?!
— მოო... — და ამას ღრმა თა-
ვაზიანი დასტური მოჰყვა.
— ახლავე წამოდი „თბილმრე-
წვეპრობის“ ოცდაჩვიდმეტში
— რა არი?!
— ვიტანამური ტრუსები უნდა
მიიღონ!

— ვიტანამური არ მანდა!
— რატომ?!
— ისე აქვს ტოტები ალლია-
ვებული, გინდ ჩავიცვამს, გინდ
არა გუშინ უახანი ფეხბურთელ-
ისაგან ვიყიდე ტრუსიც და შაი-
სურიც!..
— ბავთებიანი?
— კი!
— ზედ რა აწერია?
— „სალამ ალიეჟოში“
— რა ნომერია?!
— სუთი!
— მაშ, ხუთიანისკენ წასულა
შენი საქმე!

დრო მიდიოდა, მაგრამ სა-
შველი არ ჩანდა, შარვალზე შემო-
კერილ ქაშარს ხშირ-ხშირად ვამ-
ოწმებდი და შესაძლო ფათერა-
კისაგან თავს ვიზღვევდი, მაგრამ
„ეს ცხოვრება გაჯანაბრებს დიდ-
ხანს ვანა?“ და ერთხელაც მოე-
დანზე, კარაქის რიგში, მალაჩის
გალებსას, ისეთი ძალით მომაწ-
ვინე ცხიმის მოყვარულნი, რომ
შარვლის ღილები ცაში გაელ-
ვებული კომეტებივით გაქრნენ
დანიშნულების ადგილიდან... და-
მდულრულივით ელდანაცემმა
შარვლის უბეზე ვიტაცე ხელი და,
ფეხნაღრობი, დახლის გვერდ-
ით ჩავიკეცი!..

— როგორა ხარ, მეგობარო?!
ინფარქტი?! — შემეკითხა ვილ-
დაც ქერათიანი ახალგაზრდა და
მაჯაზე მტაცა ხელი...
— არა!
— თირკმელი?!
— ჟარესი ფეხი მელრძო... —
ჩავილაპარაკე ტყვილით შეწუ-
ხებულმა და შარვლის ხალტეს
კიდევ უფრო მოვუჭირე ხელი.
— სასწრაფო! — დაიძახა ჩემ-
მა კეთილისმდღომელმა და დირე-
ქტორის კაბინეტში შევარდა.
როდესაც ნიშლებში მომხიბლ-
ავმა მორიგე ექიმმა შარვალზე გა-
ბმულ ქაშარს გამოჰკრა ხელი, ბუ-
სავით დავუბრიალე თვალები და
თავგანწირულივით ვიყვირე:
— არავითარ შემთხვევაში ხე-
ლი არ ახლოთ! თუ დახმარება გი-
ნდათ, ტელეფონით ჩემს მეუღლ-
ეს გამოუძახეთ!
საავადმყოფოში მოვარდნილი
გულგახეთქილი ცილა ახლოს
მოვიხმე და კურში ჩავტურჩულე:
— დილას რომ ჩემი დაეკრე-

ბული ნიფხავი გარკვევ. გარა?
— არა! რაზე შეკითხები?
— სასწრაფოდ გავარდი და
მომიტანე!
— ხველი?!
— არა უშავს რა, ტანზე გავი-
შრობ!

ერთი სიტყვით, სანამ ხველი
ნიფხავი შიშველ ფეხებზე არ ამ-
ოვიცვი, არც ერთი ექიმი ახლოს
არ მივიკარე, შერე კი კრუსუნ-
კრუსუნით გულალმა ვაჭმუტე
და საავადმყოფოში ორი კვირა
ვიწილე გვერდები... იქიდან გა-
-ოწერისას დიდხანს ვეხვეწე ჩო-
ფურა ხანითარს, მომყოფე-მეთქი
ეს ბეჭედდამლიანი ნიფხავი, მაგ-
რამ ქვა აავლო და თავი შეუშვი-
რა, — ხუთ უურნალშოა გატარე-
ბული და მამადმერთი რომ ჩა-
მოვიდეს, ამას არ მივცემო!

იქიდან გამოსულმა, უნიფხო
მეგობრებს თავი მოვუყარე და
დამაჯერებლად დავმოდვერე:

— საავადმყოფოში დიდხანს
ვიფიქრე ნიფხავით მომარაგების
პრობლემებზე. ქვეყანა გაივსო
ათასნაირი წამოწყებებით... რა
იქნება, ჩვენც რომ ჩამოვყალი-
ბოთ კონცერნი, ასოციაცია, ან
თუნდაც, კოოპერაციო?! ამით
ხომ უდიდეს დეაწლს შევიტანთ
უნიფხვოდ დარჩენილ ჩვენს თა-
ნამეშაშულეთა ყოველდღიურ
ცხოვრებაში?! ქსოვილი, შეიძლე-
ბა, ვლადივოსტოკში ან ხაბაროვ-
სკში ვიწვოთ, იაპონიასთან ახ-
ლოს არიან და არ გავვიძინელ-
დებ! ერთი-ორი საკერავი მანქა-
ნა კი აქაც შეიძლება შევიძინოთ

და ამით უდიდესი წვლილი შე-
ვიტანოთ მსუბუქი მრეწველობ-
ისა და ვაჭრობის სამინისტროე-
ბის საქმიანობაში თქვენ ვერ წარ-
მოიდგენთ, მათს ხელმძღვანელ-
ებს რამოდენა დახმარებას გავუ-
წევთ!

სიტყვა და საქმე ერთი უნდა
იყოს! მომავალი შეკრება ხუთ-
შაბათსა გვაქვს, ძველი უნივერ-
სალის შესასვლელთან, ვისაც უნ-
და ამ საშვილიშვილო საქმეში
თავისი წვლილი შეიტანოს, ზუ-
სტად თორმეტ საათზე გამოცხა-
დდეს! აბა, ბე, უნიფხოებო!

სინდრომი სავსე გამოქვამს

2007

ახლანან ლანჩხუთის რაიონის მთიან სოფელ ორაგვეში აღმოაჩინეს გამოქვამული, რომლის სიგრძე 120, ხოლო სიგანე 850 მეტრია. ეს გამოქვამული იმითაა საინტერესო, რომ მასში ჰერმეტიკულად დახურული ასამდე ხორბალსაცავია, ძველი ქართული ხორბლის ჯიშებით სავსე. მეცნიერები ფიქრობენ, რომ აღნიშნულია ხორბლის უნიკალური სახეობები ჩვენს წელთაღრიცხვამდე მე-4 საუკუნეს უნდა განეკუთვნებოდეს! ეტყობა, ლირსეულ წინაპრებს ჯერ კიდევ მაშინ სცოდნიათ სასურსათო პროგრამის ახლანდელ მძიმე მოსალოდნელი მდგომარეობის შესახებ და ადრეიანდ გარჯილან ჩვენი დახმარებისათვის.

მთავარი და სასიამოვნოა ის ფაქტი, რომ ორაგვეში აღმოჩენილი ხორბალსაცავით რაიონს უცებ მოეხსნა როგორც გამომცხვარი პურის ღეფიციტი, ასევე სათესლე მასალის რესპუბლიკის გარედან შემოტანის პრობლემა. ამიერიდან საუკეთესო ხარისხის პურიც სისტემატურად შეგიძლიათ შეიძინოთ თვით გამოქვამულში არსებულ ფურნებსა და რაიონის ნებისმიერ ფურნე-მალაზიაში!

გარაუდობენ, რომ ხორბლის არსებული მარაგი ლანჩხუთელებს 20-25 წელიწადს ეყოფათ!

რევაზ ლორია
(ქ. ლანჩხუთი)

ნახ. ბ. შტრაჰამისა

— რაო, ვინა ვართო?!
— ტრანსპორტის ბილეთები ძალიან გაძვირდა და მოსკოვში ფხვით მივდივართო!

ფრენსის ოკლს მედახიან. სწორედ მე მოვკალი ტეხასელი ბილი, მეტსახელად — „მფატრავი“, ხალხს რომ ციანიდით წამლავდას.. მე იგი თვითონ მოვწამლე!.. ეგრე მოუხდებია ჭერ ხომ იმან დამიპირა საიქიოს გასტუმრება?!

მკვლელობის ღამეს შინ გახლდით და ჩემს საქმეს ვაკეთებდი — ბუხართან მოკალათებული წიგნს ჩაკირკიტებდი. წიგნი გაუსაძლისი იყო. წარმა გაიწყურიალა.

— ფუი! — ვგონებ ასე ვთქვი და კარი გავადე. ზღურბლთან მამაკაცი იდგა.

— რადიოს შესაკეთებლად მოვედი — შითხრა მან.

— შემობრძანდით!

ჭაბუკის მზერა რაღაც უცნაურად მეჩვენა. რაღაც სხვანაირად იდგა და სხვანაირად მიცქერდა.

— მე ოსტატი არ ვახლავართი — თქვა ბოლოს მან.

— აბა, ვინა ხარ?

— ნახავთ!

ჭიბიდან პატარა პაკეტი ამოიღო, ფხვნილი წყლიან ჭიქაში გახსნა. მაშინ კი მოვედი აზრზე, ვინაიდან გავეთებს რეგულარულად ვკითხულობ:

— ღმერთო ჩემო! — წამოვიყვირე. — თქვენ...

— ვინა ვარ?! — გამიღიმა.

— ბილი-მფატრავი ტეხასიდან, ციანიდით მომწამვლედი?! — ხმა მიცახცახებდა.

თავი მდაბლად დამიკრა.

— თქვენი მონა-მორჩილი — ზრდილობიანად თქვა.

— მაგრამ ჩემს მოწამვლას, რა თქმა უნდა, არ აპირებთ!

— მაგალითად, რატომაც არა!

— იმიტომ, რომ... იმიტომ, რომ ჭერჭერობით ეს არავის უცდია. მე საერთოდ არ მომწონს საწამლავი..

— თავდაპირველად არც შეთისხილი მოგწონდათ!

— არც ახლა მომწონს! — ეს ჭიბრზე ვუთხარი.

— კინალამ გადავიფიქრე თქვენი მოწამვლა.. — თქვა ტეხასელმა ბილმა. — შეთისხილს მეც დასანახავად ვერ ვიტან.

— არა, ნუ გამწირავთ! ეს შეუძლებელია! თქვენ ამას არ იკადრებთ! სიკვდილისათვის შეტისშეტად უმწიფარი ვარ! შეტისშეტად ლამაზი წარმოდგინეთ, რომ ეს მშვენიერი სხეული ასე უდროოდ მატლების სახრავი გახდეს! დამინდეთ, მე მინდა განვიცადო სიყვარული, ცხოვრების სიამე და სიმწარე! იცით, რაოდენ ნიჭიერი ვარ?! რამდენ ადამიანს მოვენატრებთ! ო, ბილ, ეს არ უნდა მოხდეს! ნუთუ, ისეთი უგულლო ადამიანი ხართ, თანაგრძნობა არ იცით?!

— არ ვიცო! — მიპასუხა.

ამგვარმა ტკბილმა საუბარმა დიდხანს გახსნა. ბოლოს და ბოლოს, მას მოთმინების ფილა აევსო..

— მოვრჩეთ ბაზარს! — დაიყვირა მან. — რა სულის ამომრთმევი ვიღაცა ყოფილხარ! მსხვერპლის წუწუნი არ არის ურიგო მოსახმენი, მაგრამ გაუთავებელი არაფერი ვარგა! საწამლავი რომ იმოქმედებს, როგორ დაიწყებ კლაკუნა-გრეხას, ის მინდა ვნახო! ყველაზე უფრო ამითი ვტკბები! აბა, გამომართვი საწამლავი! მოვთავსოთ ლაყბობა..

— მაშასადამე, იმედი გადაწურულია?

— ყოველგვარი!

— მომეცი ჭიქა, ტარტაროზო! ახლა იხილავ, თუ როგორ ხვდება სიკვდილს ჩვენი გვარის ხალხი!

ჭიქა გამომიწოდა. დავლიე. ხელტეხასელი სავარძელში გამოიჭურმა და წარმოდგენის საცქეროდ შიშე მზადა. გავიდა რამდენიმე წუთი, მაგრამ არაფერი მომხდარა. არავითარი კრუნჩხვები..

— ეს მოლოდინია საშინელი, — ვთქვი მე. — კიდევ დამისხი! რაც შეიძლება მეტი ციანიდი და რაც შეიძლება ნაკლები წყალი!

— შე ლოთო! — დამტუქსა ბილმა. არც ახალმა დოზამ იმოქმედა. ბილს აღეღვება დაეტყო.

— ასე როგორ უნდა მოუშალო კაცს ნერვები, არა გრცხვენია?! — თქვა მან. — რა ტყუილად დამაქარგვინე დრო! ვინ იცის, აშდენ ხანს რამდენ ნორმალურ ადამიანს გავაგზავნიდი მოუსავლეთში?!

— პირადად მე, — ვუპასუხე, — კიდევაც მიხარია, რომ არ იმოქმედა! რა გაეწყობა, ნიშნად შერიგებისა, მოდი, ვისკი დავლიოთ!

ვისკის ხსენებაზე ბილს ფერი წაუვიდა, თვალეები ღამის გადმოუცვივდა, წუთით ენა წაერთვა..

— თქვენ... სვამთ... შოტლანდიურ ვისკის?! — ძლივს ამოღერდა.

— რასაკვირველია ცოტათი რომ შეგანჭდრევს, განა რამე შეედრება?!

— გემებით რომ ჩამოაქვთ, იმ ვისკის სვამთ?

— სხვას საერთოდ არ ვეკარები!

— რა უბედურებაა! — აღმოხდა მას. — რა თქმა უნდა, არ იმოქმედებდა. როგორ ვერ მივხვდი. თქვენს ცხვირს როცა შევხვდე, მაშინ როგორ ვერ მივხვდი!

— აბა, აბა, სხვის ცხვირს თავი დანებე! — მხიარულად ვთქვი მე, — მაინცდამაინც თუ გინდა, კიდევ დამისხი ეგ შენი საწამლავი — ჭიქა გავუწოდე.

— მე არ შემიძლია თქვენი მოწამვლა! — აღიარა ბილმა. — მათზე, ვინც ათ წელიწადზე მეტს ნიუ-იორკში ნაყიდ შოტლანდიურ ვისკის სვამდა და მაინც ცოცხალია, ციანიდი არ მოქმედებს! ასეთ ხალხზე არც ერთი საწამლავი არ მოქმედებს!

— შენ თვითონ არა ხვამ ზოტ-
ლანდიურ ვისკის?

ბილს თავზარი დაეცა:

— ღმერთო ჩემო, ცხადია, არა!

— ის ვინ იყო, მოწამვლას რომ
მიპირებდა, ხომ არ იცნობი?

— მერე...

— ყური რომ არ ათხოვა ჩემს
ხვეწნა-ვედრებას...

— მერე...

— ახლა ჩემი ჭერი დადგა. სუფ-
თა ვისკი დავლიოთ თუ სოდიანი წყა-
ლი გავუროო?

— ნუთუ, ვისკის დამალევი-
ნებთ? — შეძრწუნდა ბილი. სახე
ცარცივით თეთრი გაუხდა.

— ეჭვი არ არის, სწორედ შავს
ვაპირებ!

— გვედრებით, შემობრალეთ,
მისტერ ოკლი — აქვითინდა ბილი. —
ნამეტანი ახალგაზრდა ვარ, ნამეტანი
ლამაზი სიცოცხლე მწყურია! მინდა,
ვასვა ხალხს საწამლავი და ვისია-
მოვნო..

— მაშ, სუფთა თუ სოდიანი
წყლით?

— თქვენ ჰუგენოტი ხართ, ინკვი-
ზიტორი..

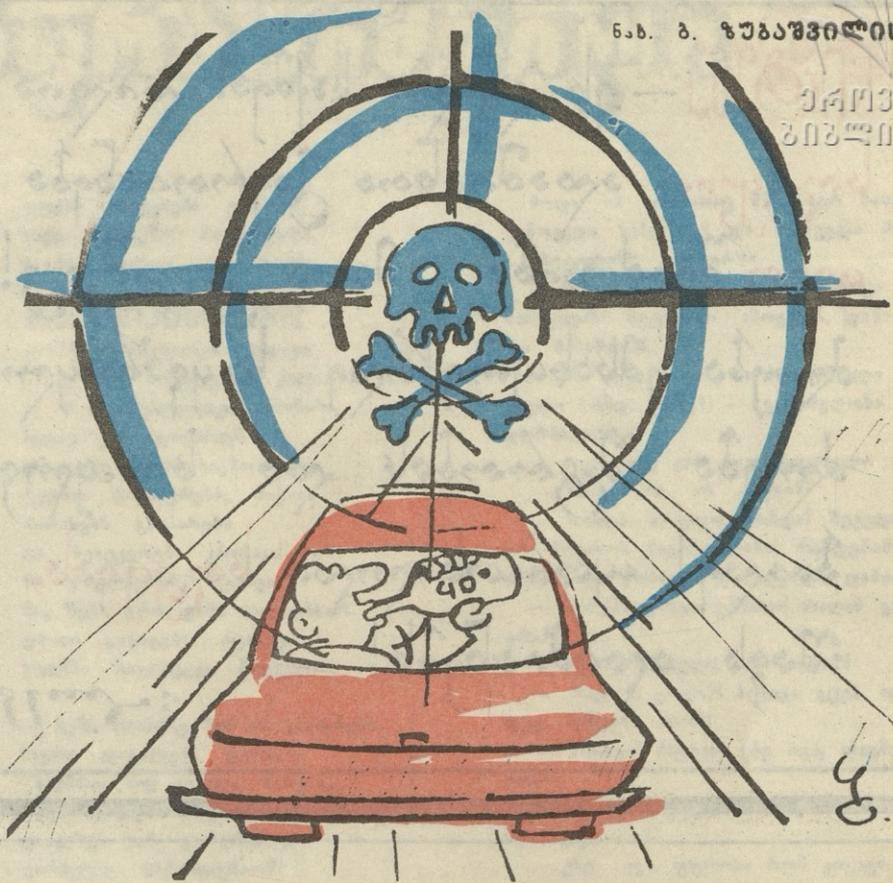
— მიდი, მისცხე, და გული რომ
არ დაგწყდეს, მე შენს საწამლავს
შევსვამ!

საწამლავი დავისხი და შევსვი..
ბილმა კი ვისკი მიირთვა!

— ო, სატანის ნაშიერო! — იკვი-
ლა ბილმა, ჰიქას ხელი დაავლო და
გამოცალა. ვისკი აწალთახალი ვახლ-
დათ, ის-ის იყო, ნავსადგურიდან
მომიტანეს. სწორედ ამიტომ ბილმა
ხუთ წუთში სული განუტევა, ყალი-
ონი მიაუდა, მაშასადამე. შეწარი
გადავაფარე უძრავ სხეულს, შემდეგ
საწამლავი გავაკეთე, ვისკით გავაწა-
ვე, დავლიე და სასერიწოდ გავწიე!

სულ ეს იყო და ეს. ამიტომ,
გთხოვთ, დაშეხმაროთ და არ დამსა-
ჯლოთ! ისე კი ძალიან მიხარია, რომ
მოვწამლე!

ინგლისურიდან თარგმნა
ბობი ჩარკვიანმა

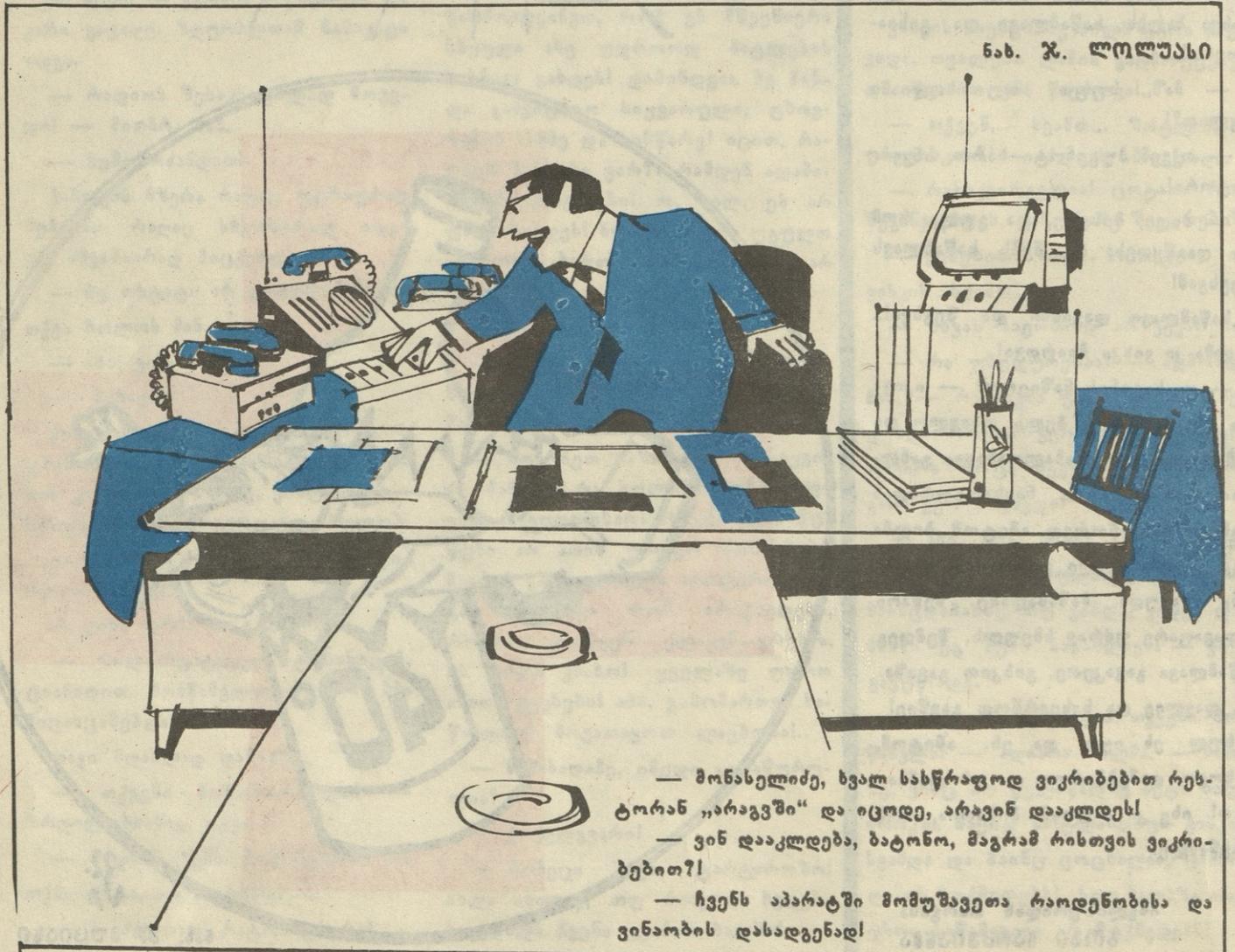
ზ.ზ.

პ.

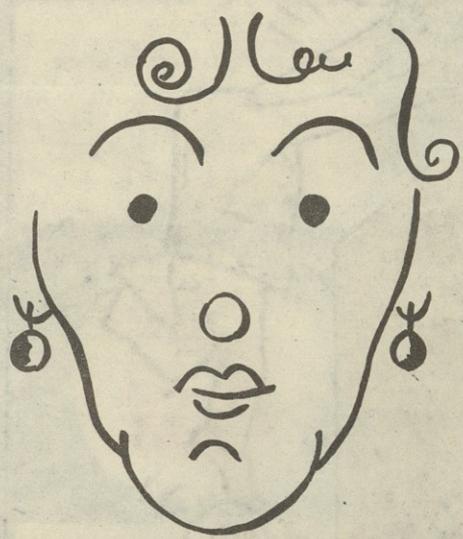
სწავლა — ეს არის სწავლა! რაღაც იმიტომ, რომ
საზღვარი არაფერია ჯერჯერობა შეიძლება, **საზღ-**
ვარი შეიძლება მთლიანად გაიშალოს! **საზღვარი** შეი-
 ძლება ემსახურებოდეს საყვარელს, **საზღვარივე** შეი-
 ძლება შეგროვებს რაც სადასტოვებელი ემსახურე-
 ბად! ყოველივე **საზღვარს**, რომელიც თი-
 შებს არაფერია!

... რაღაც გეგმავს!

ნ. ა. ლომიანი

— მონახედი, ხვალ სასწრაფოდ ვიკრიბებით რეს-
 ტორან „არაგვი“ და იცოდე, არავინ დააკლდეს!
 — ვინ დააკლდება, ბატონო, მაგრამ რისთვის ვიკრი-
 ბებით?!
 — ჩვენს აპარატში მომუშავეთა რაოდენობისა და
 ვინაობის დასადგენად!

სალალოზო სტრიკონაბი
დოდო ზურაბიშვილს

ყურნალისტს და იუმორისტს, —
გლოცავ, — დოდო ზურაბიშვილს!
მინდა, შუბლზე გეამბორო
შენი დაბადების დღისთვის!
იუბილეს მოგილოცავ,
შენ, ავტორო ჩემო, ძველო!
ჩემი თავი გენაცვალოს,
ჩემი თავი შემოგველოს!
ორგულობას ვერ დამწამებ,
ვერც — სიმკაცრეს, დაო დოდო:
ვარგის ნაწერს, შენსას, გბეჭდავ,
უვარგისით ვავსებ გოდორს!

შენი „ნიანაი“

სამოცდაათი რა არის?

სამოცდაათი რა არის? —
სიცოცხლის შუახანია!
ხან ხიყვარულმა დამცალა,
ხან სხვას დავადე ბრალია!
ახლა სიღიწე ვარჩიე.
ოჯანი შევქმნა, კაია, —
სამშობლოს წამოვღწარო
თერთმეტიოდე ბაია..
ახლა ვარდობას ვიბრუნებ,
მომყე, კალამო, თაბანო, —
მომავალ საუკუნეში
შესვლა რომ დავიტრახაბო!

ცხოვრებამ ბევრი მაწამა
და მეც ბევრი რამ ვიწამე,
რაც „ნიანგს“ გადავარბინე,
„ლიბილიში“ გადავიტანე!
„ლიბილსაც“ მალე მოვწყენდი.

ლექსი ნაკვებს ვატოლე,
ისევ „ნიანგში“ მოვბრუნდი,
ჩაჭრს ბულოც გადავყოლე..

რას მიკითხვია?

— რას მიკითხვია ნეტავი:
„რად არ თხოვდები, ქალო?!“
აქ რომ მესტუმრე, მითხარი,
ნეტავ ვინ დაგაძალო?
გაგიგებს ჩემი საქმარო,
ტყვიას გაგიძვრენს, ბიჭო,
შიშხიგან გაიპარები
და შეგეკვრება კრიკაო..
რა ეშვებოდათ, ნეტავი,
მაგ შენს ერთ ფარა ზაღლებსა?
ცოლი გაგიგებს, იცოდე,
გულში ჩაგიქცევს ნაღველსა!

— ჩემს ცოლზე შენ რა გაჯერებს,
ჩაერი დაგილევს ფერხაო!
საქმრო თუ გუვლა, მარტოკა
რად შენვდი სიხერესაო?
დახლზე ვინ გაჩერებდა
ღირსეულ საქონელსაო?
ჯოტაცებენ უმალე,
ვინ გაუშვებდა ზელსაო?

— ძვირფას საქონელს ძვირფასი
მყიდველი უნდა, ვაჟაო,
თორემ უფელა ვერ შეწვდება,
შენ დაგავიწყდა, ვანაო?
შენაირ ღატლაკანას
ჩემთან ვინ გაქარებდა?
ვიღრე შენ შემტემბრდე,
სიყვდილს გავუხსნა კარებსა!
— ძვირფას საქონელს, თუ ფიქრობ,
კაი მყიდველი სჭირდება!
იფუხასიანს მოსძებნი,
როდესაც გაგიჭირდება!

სწამს ვინ დათმონს?

სწამლან ლიბილის ქალად მიცნობს.
კისკისი უფრო მიყვარს, ვიდრე მოღუშუ-
ლი სიარული. ჩემს მოღუშვას ვერც იტანენ.
აბა, იუმორისტ ქალს როგორ მოუხდება გა-
კაახებდა? — სიცოცხლისათვის ვარ დაბადე-
ბული..

ზოდა, იმ დღითაც მშენიერ ხასიათზე
გამოვედი სახლიდან და ჩავედი მეტროს
„სხმეტელის“ სადგურში.

ჩასვლით ყი ჩავედი, მაგრამ როცა „რუ-
სთაველის“ მეტროში ამოვედი, დანა პირს
არ შიხსნიდა..

— რა იყო, გოგო, რა მოღუშული ხარ?
ცუდი მოხდა რამე? — გადამელობა ერთი
ყურნალისტი.

— ოო, ისე ვარ ვაცოცხლებული რომ..

— რა იყო, არ იტყვი?

— მოხდა, ზოფიყო, მოხდა შევედი თუ
არა მეტროს მატარებელში, რამდენიმე ახ-
ალგაზრდა წამოვდა და ადვილი დამითმო..

— მურე? კარგი უქნიათ! რაღამ გვაჯა-
ვრა?

— გასაჯავრებელი არ არის?

— რატომ, გოგო? პატივი გცეხ და კი-
დეც ნაწენი ხარ?

— პატივი, პატივი! ესე იგი, დავებრდი,
ხომ?

— არ დაბერებულხარ, მაგრამ ხომ გენ-
ხეს უფროსი?

— ესე იგი, უფროსი რომ ვიყავი, იმი-
ტომ წამოხტენ?

— აბა, რა?

— კარგია, თუ დაიჭერ, რომ ასე იოლად
თმოხენ საქმს..

სარკვევარტო სანუგარო

სამას სამოცდაათში დღე
თქვენ მოგაკუთვნი, კაცებო,
ხან ზეგარდითი ნაწეო,
ხან ყინვასავით მკაცრებო!
იმდენი ვიტორავიყვით,
ვიჩივდით შინ და გარეთა, —
ერთი უფლება გვქონდა, —
ჩვენს კარს გვდგომოდა „კარტა“!
თუ მარტო შეიღებდა ვზრდით,
ოჯახიც გავწვა თავზედა,
დღეს ათჯერ მეტი შრომა გვაქვს,
აღარ გიდგავართ განწედა
ქალმა წაგართვათ შარვალი,
ქურთუკი, წულა-მესტია,
პროფესია თუ ადგილი,
რაც ჩვენთვის მეტისშეტია!
მანქანის საჭეს ვუწივართ,
გმართავთ დაწვას და ტრაქტორსაც,
ჩვენგანაც ქილოდ ეკუთვნის
თანახრობის მამოცნა!
სამას სამოცდაათთ დღეში
ერთი დღე გვერგო წილადა! —
რატომ დავგვიგრეთ, არ ვიცი,
სიცოცხლე განაწყვინარდა..

დღეს წინსაფარი ჩაივით,
რეცნეთ და ნებეთ ჭურჭელი,
ისტორიაში ჩაწეროთ
ეს რჯახური ფურცელი!
იქნებ დღეს დავგვლოთ ფახი და
აღარ მოგვეტყვიტ ცდუნებით.
„გვიგისოთ ტურის ყულაბა
მაგ კოცნის უწაფთუნებით“!

აქსელერაცია

საბუთით — ბავშვია! შეხედავ — კაცია! —
 აი, რა ყოფილა აქსელერაცია!

ჯერ კიდევ აკვანში, ზღაპრების სჯეროდა!
 სუყველას ეგონა, რომ გაგიჟდებოდა!

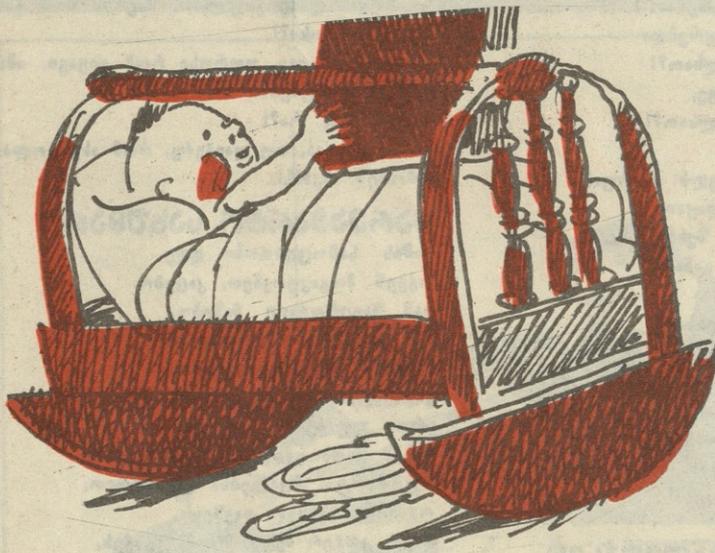
შემდეგ კი (ასედაც უნდა მომხდარიყო!)
 სკოლაში შევიდა, — ჯერ ექვსის არ იყო!

შევიდა და გული არავის ატკინა,
 იქსი და იგრეკი მაშინვე დატკვირა!

სულ ერთხელ კმაროდა თვალის გადავლება,
 თვითონ მოისურვა ფიზიკის სწავლება!

არსენა ვინ იყო?! — მთასავით აეწყო!
 ცამეტის არ იყო, უღვაში დაეტყო!

„ბავშვთა სამყაროში“ დედიკო დიდგულობს,
 ორმოცდაათხ ნომერ ფეხსაცმელს კითხულობს!

მამის კოსტიუმი და ჯემპრი აცვია! —
 აი, ეს ყოფილა აქსელერაცია!

წამომართულია, როგორც თვის ზვინი,
 ამბობს: საკუთარი მაქვსო თვის ტვინი!

ყურში არ შეუშვა, რაც ველაპარაკეთ,
 თავისით ისწავლა კრივი და კარატე!

მალე სიჭაბუკე უკან მოიტოვა!..
 გადავრჩით, ქორწილი რომ არ მოითხოვა!

ახლა საბუთითაც ნამდვილი კაცია!
 გავთავდით, გათავდა აქსელერაცია!

ლევან სულავა
 (ქ. ქუთაისი)

ეროვნული
 ბიბლიოთეკა

ნახ. ი. შანიანის

დღისთვის..

ჩვენში პრივატიზაცია,
 ეკონომიკაც საბაზრო, —
 ზოგისთვის თითქოს საქმეა,
 ზოგისთვის — სამატრაბაზო!..
 მაინც სხვათა მთავარი,
 ფახდაუდები განძი რამ:
 ჯერ, — ხადაც შეუძვრენივართ, —
 იქიდან გამოგვაძვრინა!

ანზორ აბულაშვილი

მეზიანება

ქართული ანბანი

— ანი, იცი შენ ქართული ანბანი?
— დიან, ვიცი!
— მითხარი მაშინ,

ან-ის შემდეგ რომელი ასო მოდის?
— ყველა დანარჩენი..

მეცნიერი და მეზღვაური

ერთი მეცნიერი გემით მიცურავდა. მან შეზღვაურს ჰკითხა:

— შენ გრამატიკა იცი?
— არა, არ ვიცი — მიუგო მეზღვაურმა.
— ნახევარი სიცოცხლე დაკარგავს! — უთხრა მეცნიერმა.
— ამოვარდა გრივალი, გემმა ჩაძირვა დაიწყო.. მაშინ შეზღვაურის შევეკითხა მეცნიერს:
— შენ ცურვა იცი?
— არა, არ ვიცი — მიუგო მეცნიერმა.
— ახლა შენ მთელ სიცოცხლეს დაკარგავს!..

კინოში

— რა ღირს ბილეთი? — შეეკითხა ბიჭუნა მოლაჩეს.
— ოცდათი კაპიკი!
— მე მარტო თხუთმეტი კაპიკი მაქვს. ვთხოვთ, მომცეთ ბილეთი და ვაძლევთ პატიოსან სიტყვას, რომ კინოსურათს ცალი თვალით ვნახავ!

ქნელი შეკითხვა

მასწავლებელმა შეკითხვა მისცა მოსწავლეს. ის დუმდა.
— ალბათ შეკითხვა შენთვის ძალიან ძნელია!
— არა, ჩემთვის პასუხია უფრო ძნელი — მიუგო მან.

ეს რომელი დროა?

მწიკს გაკვეთილზე მასწავლებელი მოსწავლეებს უხსნის:
— აბა, ბავშვებო, მომისმინეთო თუ შევაძობ: შე ვიღიშები, შენ იღიშები, ის იღიშება, ჩვენ ვიღიშებით, თქვენ იღიშებით, ისინი იღიშებინან, — ეს რა დრო იქნება?
— ნიკამ იფიქრა, იფიქრა და უპასუხა:
— ეს იქნება კვირა, მასწავლებელო!

რა უფრო ახლოს არის?

ბაკპათილუმ მასწავლებელმა ჰკითხა მოსწავლეს:
— მითხარი, რა უფრო ახლოს არის ჩვენგან — აფრიკა თუ მთვარე?
— მთვარე! — უპასუხა მოსწავლემ.
— მთვარე?! რატომ?!
— იშიტომ, რომ ჩვენ მთვარეს ვხედავთ, აფრიკას კი — ვერა!

ურნალის წიგნი № 6. (1836) გამოდის 1923 წლის ივნისიდან.

მთავარი რედაქტორი

სარედაქციო კოლეჯი:

აგაბიძე ივანე (მასუხისმგებელი მდივანი), ქესუბი იმერეთის, ნოზიძე ხარაი, რევაზ თევრადე, ქემლ ლოლა (მხატვარ-რედაქტორი), ნოდარ მაღალია, ილიქსანდრე ხაჩიანი, ბეგინ ხახრულიძე (მთავარი რედაქტორის მოადგილე), ჩინუდ ჩარკვიანი, თამაზ წიგნაძე.

ტექნიკური რედაქტორი: ხარკო დუნდუ.

დაბეჭდა ასაწყობად 20. 02. 92 წ. ხელმოწერილია დასაბეჭდად 28. 04. 92 წ. ქალაქის ზომი 60x90¹/₂, ფიზიკური ნაბეჭდი ფურცელი 3. სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 3,6. საქართველოს ყურნალ-გაზეთების გამომცემლობა „სამშობლო“, შეგ. № 202. ტირ. 63 000. ყურნალი გამოდის თვეში ორჯერ. რედაქციის შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდებათ.

ჩვენი მისამართი: 880008. თბილისი-8, რუსთაველის პარსებქტი № 48.

ტელეფონები: მთავარი რედაქტორის — 99-55-54, მთ. რედ. მოადგილის — 93-19-42, 3/3 მდივნის — 93-10-78, მხატვარ-რედაქტორის — 99-02-38, განყოფილებათა გამგებების — 93-49-32, რედაქტორ-ლიტ. მუშაების — 99-02-38, მდივან-მე მანქანის — 99-76-69.

Сатирико - юмористический журнал «НИ-АНГИ» (на грузинском языке). Тбилиси, ир. Руставели № 42. Типография журнально-газетного издательства Грузии «Самшобло», ул. М. Коставы № 14.

შპსი 5 მან.

ამგები 70187

— შე კაცო, მიწას უფასოდ არიგებენ და შენ კილოს
5 მანეთად ყიდი?! (— You man, they pay nothing for the soil and you sell the carrots for 5 maneti?)

ნახ. ბ. ლაშვილისა (Illustration by N. B. Lashvili)